

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Nuorisotyöntekijät ammatillisissa
oppilaitoksissa**

Elina Ilonen

Nuorisotyön ja kansalaistoiminnan ko. (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 09 / 14

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Elina Ilonen	Sivumäärä 42 ja 11 liitesivua
Työn nimi Nuorisotyöntekijät ammatillisissa oppilaitoksissa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Juha Niiranen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry / AMIS – Arjen ammattilaiset	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö on tilaustyö Ehkäisevän päihdetyön EHYT ry:n alaiselle hankkeelle, AMIS – Arjen ammattilaiset. Raha-automaattiyhdistys eli RAY tukee koko Ehyt ry:n toimintaa. Opinnäytetyön tutkimustavoite oli selvittää millaisissa asemissa ja työtehtävissä nuorisotyöntekijät työskentelevät suomalaisten ammatillisten oppilaitoksien sisällä tai muussa yhteistyössä niiden kanssa. Tutkimusote tutkimuksen tekemisessä oli kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus, jossa kaikkiin Suomen ammatillisiin oppilaitoksiin otettiin yhteyttä puhelimen tai sähköpostin välityksellä. Tämän jälkeen vastaukset analysointiin SurveyPal-ohjelmaa käyttäen.</p> <p>Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry:n hankkeen työntekijät halusivat tietää, mikä on tämänhetkinen tilanne ammatillisissa oppilaitoksissa nuorisotyöntekijöiden määrän suhteen ja mikä on yleisesti nuorisotyön kanssa tapahtuvan yhteistyön tilanne. Puhelinhaastattelumenetelmä valittiin tutkimusmenetelmäksi, koska aikaisemman kokemuksen perusteella ammatillisten oppilaitoksien työntekijät ovat työnsä puolesta kiireisiä. Tällöin pelkästään sähköpostitse tehty kysely ei tuottaisi luotettavia vastausmääriä, jonka perusteella voisi tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä. Koska vastaus saatiin 265 ammatillisen oppilaitoksen toimipisteestä (306 yhteensä), saatuja vastauksia voidaan pitää yleistettävänä Suomen mittakaavassa, sekä sen perusteella voidaan päätellä mikä on todellinen tilanne ammatillisissa oppilaitoksissa (vastausprosentti 87). 265 vastaukseen kuuluu kaikki Suomen suurimmat ammatilliset oppilaitokset, mutta vastauksia jäi saamatta pienimmistä ammattioppilaitoksista sekä suurimmasta osasta ruotsinkielisistä oppilaitoksista.</p> <p>Oppimis- ja opiskeluvalmiuksien heikkous sekä elämänhallinnallisten valmiuksien heikkous ennakoivat monesti koulutuksen keskeyttämistä tai syrjäytymistä. Jos koulun ohjaus olisi kokonaisvaltaista, voitaisiin ottaa parhaiten huomioon kaikkiin nuoren elämän piiriin liittyvät vaikeudet ja näin mahdollistettaisiin tukimuodot, joilla voitaisiin vaikuttaa myös koulutukseen sitoutumiseen sekä motivoitumiseen.</p> <p>Paikallisella nuorisotyöllä on kokemusta ja nuoren elämän tuntemusta, ja nämä kaksi mahdollistavat kokonaisvaltaisen tilanteen tarkastelun ja ohjauksen.</p> <p>Koulunuorisotyöntekijä tuo esiin lasten ja nuorten näkökulmaa koulun toimintakulttuurissa sekä laajemmin monialaisessa yhteistyössä. Koulunuorisotyöllä edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tarjotaan kokonaisvaltaista tukea nuorten elämään. Koulunuorisotyö toimii linkkinä eri toimijoiden välillä ja pyrkii vahvistamaan yhteistä tavoitetta, joka on lasten ja nuorten hyvinvointi ja hyvä elämä.</p>	
Asiasanat ammatilliset oppilaitokset, nuorisotyö, nuorisotyöntekijät, kvantitatiivinen tutkimus, menetelmä	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Elina Ilonen	Number of Pages 42+11
Title Youth workers in vocational schools	
Supervisor(s) Juha Niiranen	
Subscriber and/or Mentor Finnish Association for Substance Abuse Prevention	
Abstract <p>This thesis was subscribed by a project from Finnish Association for Substance Abuse Prevention organization. Finnish Slot Machine Association RAY finances the Finnish Association for Substance Abuse Prevention organizations action. Scientific purpose of this thesis was to find out what kind of position does youth workers have in Finland's vocational schools and if youth work and vocational schools co-operate in any way. I used quantitative research in this thesis: I called and send emails to every vocational school in Finland and I analyzed the answers by using a program called Surveypal.</p> <p>Workers of Finnish Association for Substance Abuse Preventions project were interested in to find out how much are there youth workers in vocational schools and how much vocational schools and youth work co-operate. Phone interview method was chosen because teachers in vocational schools are known to be very busy. It was better to try to get the answers from them via a telephone than by an e-mail. I got the answer from 265 schools and totally there were 306 vocational schools. The answer percent was so good (87 percent) that results can be generalized. To the 265 answered part belonged to Finland's biggest vocational schools but some small schools and Swedish speaking schools did not answer to my questions.</p> <p>If youngsters have learning disabilities and their life control rediness is weak, it often increases the possibility of dropping from school or retires from everything. Students in vocational schools need overall support in their study time and if we had that overall support, we could see all the problems ahead and help the youngsters before the problems grow too big because often then it is too late.</p> <p>Local youth work has experience from youngsters and they know how young people think and so on and that's why schools and youth work should do work together.</p> <p>Youth worker bring out children's and youngster's perspective in schools all actions and more widely in multidisciplinary collaboration. Youth work in schools is meant to advance children's and youngster's wellbeing and offer them overall support in their lives. Youth work that happens in schools is meant to be as a link between different people and it tries to confirm the shared target what is children's and youngster's wellbeing and good life.</p>	
Keywords vocational schools, youth work, youth workers, quantitative research, method	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	NUORISOTYÖ JA SEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖT	7
	2.1 Nuorisotyö kunnissa	8
	2.2 Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö	10
3	NUORISOTYÖ AMMATILLISISSA OPPILAITOKSISSA	12
	3.1 Ammatillinen koulutus	12
	3.2 Nuorisotyöntekijät oppilaitoksissa	13
	3.3 Moniammatillinen yhteistyö	15
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	17
	4.1 Tutkimusmenetelmä	18
	4.2 Tutkimusmenetelmän käyttö	19
5	TUTKIMUSTULOKSET	20
	5.1 Nuoriso-ohjaajat	21
	5.2 Nuoriso-ohjaajien työtehtävät	24
	5.3 Toimipisteen ja nuorisotyön yhteistyö	26
	5.4 Nuoriso-ohjaajan tavoitettavuus & oma tila ja sen tarve	29
	5.5 Opiskelijahuolto	33
6	POHDINTA	36
7	LÄHTEET	40
8	LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Suomalaista koulujärjestelmää haastavat useat eri asiat, ja yksi näistä on oppilaiden hyvinvoinnin puute. Oppilaat ovat älykkäitä ja osaavia, mutta moni heistä ei voi hyvin, eikä viihdy koulun penkillä. Opettajilla ei ole tarpeeksi aikaa ohjata kokonaisvaltaisissa elämänhallintakysymyksissä, ja samaan aikaan koulun oppilashuolto (muun muassa terveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja) taistelee sille asetettujen tehtävien ja liian pienien resurssien puutostilassa. Isoissa ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelee parhaillaan monia satoja oppilaita, ja huonoimmassa tilanteessa niissä työskentelee vain muutama opinto-ohjaaja ja kuraattori. Tässä hälyttävässä tilanteessa nuorisotyö hakee voimakkaasti paikkaansa koulusta vastatakseen nuorten tuen tarpeisiin sekä asettuakseen koulun toimijoiden rinnalle.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opettajat kokevat suhteellisen harvoin olevansa kasvattajia ja vastuussa opiskelijoiden sosiaalisista valmiuksista tm. hyvinvoinnista. He mieltävät itsensä oman alansa ammattilaisina ja siihen kuuluvien sisällöllisten työelämävalmiuksien jakajana. Opettajat ja ryhmänohjaajat voivat vaikuttaa valtavasti siihen, kuinka oppilaat viihtyvät ryhmässä ja millaiset sosiaaliset eväät he saavat elämäänsä oppilaitoksen ulkopuolella tai sen jälkeen, heillä vain ei ole juuri osaamista varsinkaan ryhmän johtamiseen, tai jos on, niin se on fiilispohjaista näppituntumaa. Yksi keino tehdä sitä on tuoda nuorisotyöntekijät, ryhmänrakentamisen ammattilaiset, oppilaitoksiin jakamaan osaamistaan opettajille ja näin helpottamaan opettajien näkökulmanmuutosta. (Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry, tutkija Antti Maunu.)

Tämän opinnäytetyön tilaaja on Ehkäisevän päihdetyön Ehyt ry:n hanke AMIS - Arjen Ammattilaiset. Hanke alkoi vuonna 2012 ja se loppuu 2015. Hankkeen tarkoitus on kehittää käytäntöjä, joilla parannetaan ammattiin opiskelevien terveyttä ja elämänlaatua. Työtä tehdään yhdessä oppilaitosten, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoin. Tavoitteina on myös tehdä ammattioppilaitoksista parempia opiskelu- ja työyhteisöjä sekä pyrkiä lisäämään yhteiskunnallista tietoisuutta ammattiin opiskelevien terveyden ja hyvinvoinnin taustatekijöistä. (Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry.) AMIS-Arjen ammattilaiset-hankkeen työryhmään kuuluu erityissuunnittelija Antti Maunu, kohtaavan työn asiantuntija Anni Selin sekä johtava asiantuntija Kim Kannussaari, jotka olivat alusta saakka tukena

tämän opinnäytetyön tekemisen aikana, ja antoivat omasta näkökulmastaan sekä teorian tietoa että käytännön tietoa.

Hanke tarvitsi opinnäytetyön tekijää, koska he halusivat tietää kattavan, realistisen tilanteen Suomen ammatillisista oppilaitoksista: millaisissa asemissa ja työtehtävissä nuorisotyöntekijät työskentelevät suomalaisten ammatillisten oppilaitoksien sisällä tai muussa yhteistyössä niiden kanssa. AMIS-Arjen ammattilaiset-hankkeen työryhmän edustajat olivat sitä mieltä, että ammatilliset oppilaitokset tarvitsevat toimipisteisiinsä omia nuorisotyöntekijöitä, nuoriso-ohjaajia, arkiohjaajia ynnä muilla nimikkeillä toimivia ohjaajia, joiden työnkuvaan kuuluu muun muassa matalan kynnyksen ohjaus ammatillisten oppilaitoksien opiskelijoille. Eri nimikkeiden kanssa työstäminen opinnäytetyön tekemisen aikana oli yhtä taistelua, jota Soanjärvinen (2005, 11) kutsuu artikkelissaan ”ammattinimikeviidakoksi”, ja jota hän tarkoittaa, että nuorisotyötä kuvaavissa tutkimuksissa käytetään huolettomasti ammattinimikkeitä nuoriso-ohjaaja ja nuorisonohjaaja, ja vaikka ne samaa asiaa tarkoittavatkin, viestii se jo paljon nuorisotyökentän hajanaisuudesta.

Opinnäytetyön tutkimus tehtiin pääosin puhelimitse. Sähköpostitse laitettiin kysely niille, joita puhelimella ei saatu kiinni tai toimipiste halusi kysymykset sähköpostitse. Saadut vastaukset siirrettiin Surveypal-lomakkeelle (liite 1), joka analysoi suoraan vastaukset tilastolliseen muotoon. Opinnäytetyön tutkimusprosessi aloitettiin hankkimalla ensimmäiseksi vastaukset tutkimuskysymyksiini Suomen isoimmista oppilaitoksista, koska niissä työskentelee jo omia nuorisotyöntekijöitä. Näin saatiin laadittua mahdollisimman monipuolinen ja kattava Surveypal-lomake, ja tämä auttoi tekemään tulevista haastatteluista sujuvampia, ja kohdistettua oppilaitoksiin oikeanlaiset ja ymmärrettävät kysymykset.

Oman selvitystyön tuloksena Suomessa on noin 306 ammatillisten oppilaitosten toimipistettä. Tarkkaa määrää on vaikea tietää, koska joissakin koulutusyhtymissä toimipisteitä on paljon ja niiden tarkka selvittäminen oli vaikeaa, ja täysin kaikkien toimivien, olemassa olevien toimipisteiden löytäminen oli mahdotonta. 306 toimipisteestä vastauksia sain 265, ja se kattaa kaikki isoimmat toimipisteet sekä ne, joissa nuoriso-ohjaaja toimii nuorten ohjaajana koulussa.

Seuraavissa kappaleissa avataan laajasti nuorisotyön eri toimintaympäristöjä, nuorisotyöntekijän roolia ammatillisissa oppilaitoksissa, tutkimuksessa käytettyä tutkimusmenetelmää, kyselyistä saatuja tutkimustuloksia sekä pohdintaosuudessa käydään läpi muun muassa johtopäätökset sekä kehitysehdotukset.

2 NUORISOTYÖ JA SEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖT

Allianssi ry (2012, 54) määrittää tutkimuksessaan nuorisotyössä olevan kyse kasvatuksesta ja nuoren inhimillisestä kasvusta yhteiskunnan jäsenenä. Nuorisotyön perustehtäviin kuuluu aktiivisen kansalaisuuden edistäminen ja sosiaalinen vahvistaminen, ja näin ollen se on toimintaa kahden ääripään, nuorten syrjäytyneisyyden ja nuorten aktiivisen kansalaisuuden välisessä tilassa. Sosiaalinen vahvistaminen on nykypäivänä ”trendisana”, joka tulee esille, varsinkin mediassa, kun keskustellaan nuorten syrjäytymisvaarasta. Mehtonen (2011,13) jatkaa, että sosiaalinen vahvistaminen ymmärretään arkipuheessa käsittävän monenkaltaista ehkäisevän työn menetelmää: varhaista puuttumista, interventioita riskirajoilla, elämän nivelvaiheiden tunnistamista, korjaavia toimia, moniammatillista työtä ja erilaisten palvelujen tuottajien tarkoituksenmukaista ja asiakaslähtöistä verkostoitumista eri-ikäisten ihmisten ja ryhmien kanssa erilaisissa yhteisöissä paremman tulevaisuuden puolesta. Sosiaalinen vahvistaminen on näin ollen kokonaisvaltaista elämänhallinnan tukemista.

Nieminen (2007, 23–26) määrittelee nuorisotyölle neljä perustehtävää. Ensimmäinen tehtävä, *sosialisaatio*, tarkoittaa nuorten liittämistä kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi, ja tarkoituksena on näin sosiaalistaa nuoria, jotka voivat omaksua, muuttaa tai hylätä tarjottuja arvoja, rooleja, käyttäytymistapoja ja toimintamalleja. Toisena tehtävänä on ohjata nuoren ihmisen personalisaatiota eli kehittymistä omaksi itsekseen, itsenäiseksi yksilöksi, joka tunnistaa omat tarpeensa ja pyrkimyksensä. Kolmantena tehtävänä on nuorten sosialisaatiossa ja personalisaatiossa ilmenevien puutteiden tasoittaminen ja vaikeuksien korjaaminen eli kompensatio, esimerkkinä lastensuojelumenetelmät ja erityisnuorisotyö. Neljäntenä tehtävänä on yhteiskunnan nuorille osoittamiin voimavaroihin (resursointi) sekä niiden suuntautumiseen (allokointi) vaikuttaminen.

Nieminen määritteli nuorisotyölle ylläolevat perustehtävät, ja Leppä (2010) jatkaa artikkelissaan nuorisotyön tavoitteiden avaamista koulumaailmassa seuraavasti:

1. Lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen kasvun tukeminen monialaisen työyhteisön jäsenenä. Tällä tarkoitetaan aikuista, jolla on arjessa aikaa lasten ja nuorten suurille ja pienille asioille.
2. Koulun yhteisöllisyyden tukeminen ja kehittäminen nuorisotyön ammattiohenteen näkökulmasta oppilas- ja työyhteisötasolla siten, että toimintaympäristö voidaan kokea turvalliseksi ja kouluviihtyvyyttä voi lisääntyä.
3. Ennaltaehkäisevän työn toteuttaminen monialaisessa työyhteisössä. Tämä tavoite sisältää ajatuksen yksilöiden huomaamisesta, varhaisesta puuttumisesta ja oppilashuollollisesta työstä.
4. Erilaisten nonformaalien oppimisympäristöjen mahdollistaminen ja tuominen kouluun, erityisesti opettajan työparina toimien.

Seuraavissa alakohdissa avaan kunnissa tapahtuvaa nuorisotyötä tarkemmin sekä mitä tarkoittaa työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö.

2.1 Nuorisotyö kunnissa

Petri Cederlöf (2004, 120) kertoo tutkimuksessaan, että päätoimisten nuorisotyöntekijöiden työnkuvat rakentuvat nuorisotilan valvonnasta ja ohjauksesta 3-6 iltana viikossa, muusta säännöllisestä avoimen tai teemallisen toiminnan organisaatiosta, valvonnasta ja ohjauksesta erilaisissa kerhoissa, yleisestä nuorille/nuorelle kohdenetusta tiedottamisesta ja neuvonnasta sekä erilaiset toiminnan suunnitteluun, organisointiin ja nuorisotyön hallintoon kiinnittyvistä tehtävistä.

Nuorisolain (27.1.2006/72) olemassaolon tavoite on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tämän tavoitteen toteuttamisessa lähtökohdina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

minen. Nuorisolaki säätelee vain kunnallista nuorisotyötä, ja näin muut nuorisotyötä tekevät organisaatiot; nuorisojärjestöt, kansalaisjärjestöt, kirkot, seurakunnat, yhteisöt ja oppilaitokset, saavat itse määrittää tehtävänsä (Nieminen 2007, 22).

Koska laki velvoittaa kunnan tekemään nuorisotyötä laissa määritetyillä tavoilla, on hyvä määrittää tässä kohdassa, mitä kunnallinen ”perusnuorisotyö” pitää sisällään. Cederlöfin (2004, 51) tutkimuksen mukaan perusnuorisotyö pitää sisällään:

- kaikille nuorille tarjottua tietotus ja neuvonta
- atk- ja internet-käyttöpalvelujen tarjontaa nuorille
- nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen suoraan ja/tai välillisesti
- nuorisotilatoiminnan ylläpito ja ohjaus
- nuorten (viikonloppu) illanvieton mahdollistaminen ja ohjaus
- kausittaisten matkojen, tilaisuuksien, tapahtumien, kurssien yms. järjestäminen ja ohjaus
- paikallisten yhdistysten taloudellinen tukeminen sekä motivointi ja aktivointi.

Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilen (1999, 240–241) jakavat nuorisotoimialan kahteen muotoon: välilliseksi ja välittömäksi nuorisotyöksi. Välillinen nuorisotyö sisältää muun muassa hallinto- ja kehittämistehtävät, informoiva työ ja palvelujen tuottaminen nuorten tarpeisiin ja alan työntekijöille. Välitön nuorisotyö on kaikenlainen nuorta yleisesti tukeva ja kasvattava työ, esimerkiksi kerho- ja harrastotoiminta.

Varsinkin kunnan nuorisotyön määrän ja laadun kirjo riippuu pitkälti siitä, minkälaiset resurssit nuorisotyölle on annettu. Kun taloustilanne on heikko, se näkyy varsinkin pienien kuntien laatimissa budjeteissa, kun taloutta säädetään mahdollisimman taloudelliseksi, ja säästöt kohdistuvat usein tärkeimpään tehtävään työhön, nuorisotyöhön.

Kunnan/kaupungin sisällä kunnan nuorisotyö sekä seurakunnan toteuttama nuorisotyö tekevät usein tiivistä yhteistyötä. Ihmisille tutuin muoto seurakunnan toteuttamasta nuorisotyöstä on rippikouluopetus. Seurakunnat järjestävät myös paljon muitakin aktiviteetteja, joista Aaltonen ym. (1999, 241–142) mainitsevat muun muassa nämä:

- nuorten naisten ja nuorten miesten kristilliset yhdistykset
- nuorten illat ja avointen ovien illat, kohtaamispaikkoja
- nuorten omat messut ja iltakirkot
- nuorten auttamis- tukemis- ja harrastustoimintaa.

2.2 Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työpajatoiminta ja ammatillinen etsivä nuorisotyö ovat toisiinsa kiinnittyneitä nuorisotyön työmuotoja ja suurimmaksi osaksi ne toimivat yhdessä, tiiviissä yhteistyössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (2013) mukaan nuorten työpajoilla

- tuetaan nuoren elämäntaitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja tekemällä oppimista
- nuori pääsee harjoittelemaan eri alojen työtehtäviä ja opettelemaan työelämässä tarvittavia taitoja valmiuksia yhdessä muiden nuorien kanssa
- nuoria ohjaa yksilö- ja työvalmentajat.

Nuorten työpajat ovat alle 29-vuotiaille, työttömille nuorille tarkoitettuja työharjoittelu- paikkoja. Nuorten työpajatoiminnan sisällöllinen kehittäminen kuuluu Opetus- ja kulttuuriministeriössä nuorisoyksikön toimialaan. Nuorisotyön kannalta työpajat ovat nuorille hyviä paikkoja elämäntaitojen kehittämiseen, aikuistumiseen, yhteisölliseen kasvuun ja työssäoppimiseen. Työpajojen rahoitus jakautuu Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Työ- ja elinkeinoministeriön kesken. Työhallinto ohjaa nuoria työharjoitteluun ja työmarkkinatuella pajaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa pajatoiminnan kehittämisestä ja perusrahoituksesta. Pajojen rahoitus koostuu ylläpitäjän osuudesta, myytävistä palveluista, myyntituloista ja erikseen myönnettävästä tulosperusteisesta avustuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on siirtänyt nuorten työpajatoiminnan kehittämishankkeiden pajakohtaisen päätöksenteon, kuten avustamisen, ELY-keskuksille. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013, nuorten työpajat.)

Etsivä nuorisotyö aloitettiin kokeiluna vuonna 2008 ja siitä on säädetty vuoden 2011 alussa voimaan astuneessa uudessa nuorisolaissa. Lain mukaan kunnan tulee tarvittaessa toteuttaa etsivää nuorisotyötä tai hankkia sitä koskevan palvelun (Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti). Vaikka ammatillinen etsivä nuorisotyö, on tuottanut hyviä tuloksia syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteissa, on ammattinimike vielä niin uusi, että työnkuvaa joutuu usein selittämään. Huhtajärvi (2007, 446) avaa ammatillisen etsivän työn perustehtäviä: etsiä, löytää ja auttaa niitä nuoria, jotka ovat avun tarpeessa, ja jotka eivät itse käytä olemassa olevia auttamis- ja palvelujärjestelmiä. Tutkimuksessani ammatillinen etsivä nuorisotyö tuli useassa eri haastattelussa esille, josta tutkimuksen loppu puolella on enemmän tietoa. Käytännössä etsivän työn menetelmiin kuuluu nuoren kartoitus, havainnointi, etsiminen, kontaktin otto, luottamuksen rakentaminen ja syventäminen, motivointi niin ulkoiseen kuin sisäiseen muutokseen sekä aikaisemmin mainittu ohjaaminen olemassa oleviin auttamis- ja palvelujärjestelmiin. (mt., 447.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön (2013) mukaan etsivän työn ensisijaiset tehtävät:

- auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut
- tarjota nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää tukea etsivää nuorisotyötä tekevien työparien palkkaamiseen. Vuonna 2012 valtionavulla tuettua etsivää nuorisotyötä tekee yli 340 henkilöä 279 kunnassa ympäri Suomen. Nuorisolain muutoksessa (voimaanastuminen 1.1.2011) (laki 693/2010 ja HE 1/2010 vp) säädetään mm. etsivästä nuorisotyöstä. Laissa todetaan, että kunta tarvittaessa toteuttaa etsivää nuorisotyötä. Kunta voi myös hankkia palvelun. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

3 NUORISOTYÖ AMMATILLISISSA OPPILAITOKSISSA

3.1 Ammatillinen koulutus

Koulutusjärjestelmässä ammatilliseen koulutukseen kuuluvat ammatillinen peruskoulutus sekä ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus.

Ammatillinen koulutus on tarkoitettu sekä työelämään siirtyville nuorille että työelämässä oleville aikuisille. Aikuiset voivat opiskella samoihin ammatillisiin perustutkintoihin kuin nuoret. Heillä on myös mahdollisuus osallistua ammatilliseen lisäkoulutukseen, joka on ammatillisen peruskoulutuksen jälkeistä jatko- ja täydennyskoulutusta.

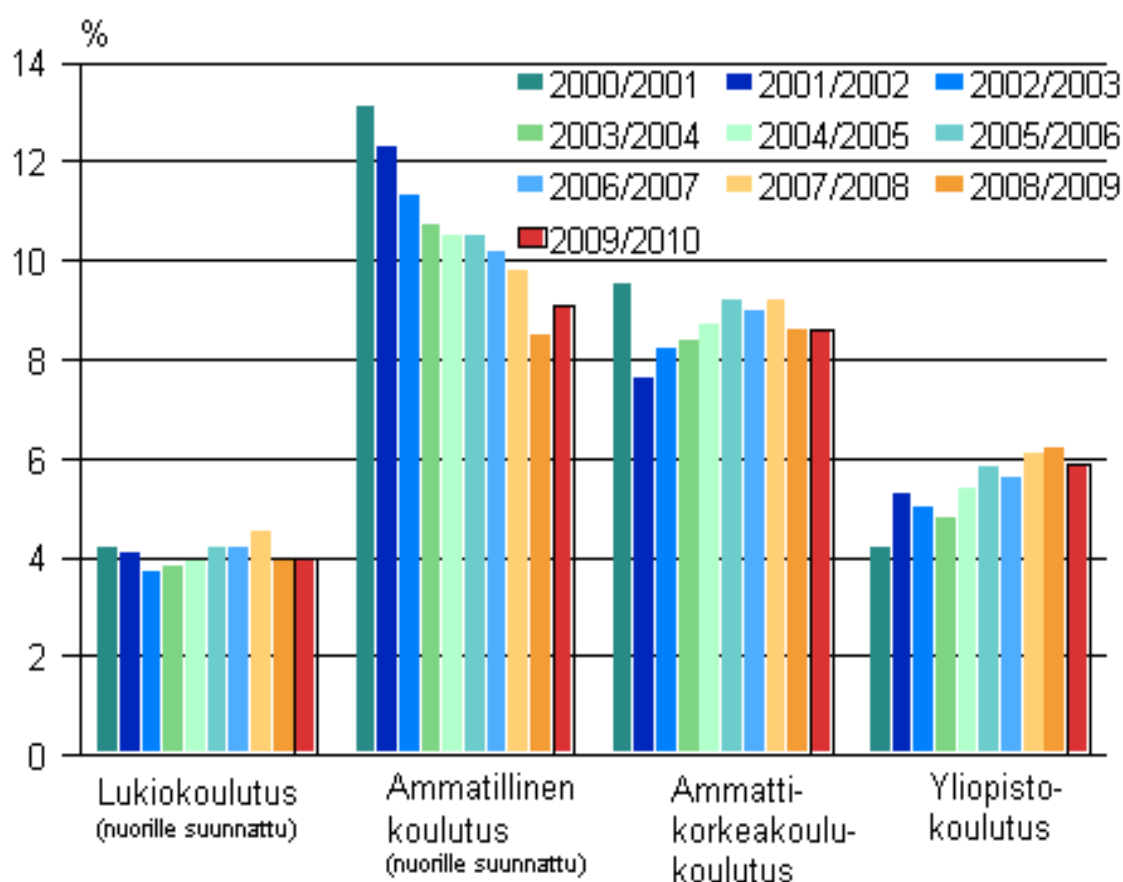
Ammatillisen koulutuksen yleisenä tavoitteena on kohottaa ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeista, edistää työllisyyttä sekä tukea elinikäistä oppimista. Ammatilliset perustutkinnot antavat laajat perusvalmiudet alan tehtäviin ja erikoistuneempaa osaamista jollakin osa-alueella sekä yleisen jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Ammatillisen koulutuksen järjestäjinä voivat olla kunnat, kuntayhtymät, rekisteröidyt (yksityiset) yhteisöt ja säätiöt. Myös valtio ja sen liikelaitokset voivat järjestää ammatillista koulutusta. Koulutus järjestetään mm. oppilaitoksissa, etä- ja monimuoto-opiskeluna, työssäoppimisena tai oppisopimuskoulutuksena. Ammattiopistot toimivat tiiviissä yhteistyössä elinkeino- ja työelämän kanssa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013.)

Ammatillista koulutusta järjestetään ja rahoitetaan seuraavilla koulutusaloilla: humanistinen ja kasvatusala, kulttuuriala, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, luonnontieteiden ala, tekniikan ja liikenteen ala, luonnonvara- ja ympäristöala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä matkailu-, ravitsemus- ja talousala (Asetus ammatillisesta koulutuksesta 22.10.2003/881, 1 luvun 1 §).

3.2 Nuorisotyöntekijät oppilaitoksissa

Suurin kysymys lienee, että mihin nuorisotyöntekijöitä tarvitaan oppilaitoksissa?

Ammatillisten oppilaitoksien keskeyttämismäärät ovat huolestuttavan suuria, ja osa keskeyttämisistä johtuu juuri siitä, opiskelijoilla on paljon kouluun ja elämänhallintaan liittyviä ongelmia, ja varhaiseen puuttumiseen ei löydy koulusta resursseja. Luku-
vuonna 2009–2010 ammatillisessa koulutuksessa olevista nuorista 8,1 % keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen (SVT 2010).

KUVIO 1. Lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulukoulutuksessa ja yliopistokoulutuksessa keskeyttäminen lukuvuosina 2000/2001–2009/2010, % (Tilastokeskuksen koulutustilasto).

Jalava (2012, 65) nostaa nuorten elämänhallinnalliset ongelmat yksittäiseksi suurimmaksi syyksi koulusta putoamiseen etenkin ammattiopistoissa. Myös Uraisen (2013, 26) opinnäytetyössä haastateltavat tunnistivat koulusta putoamisen syyksi myös oppilaiden henkilökohtaiset ongelmat.

Kolehmainen (2012, 2) mukaan ammatilliset nuorisotyöntekijät koulussa kokevat itsensä läsnä oleviksi kasvattajiksi, innostajiksi, ohjaajiksi ja koordinaattoreiksi. He sitoutuvat tukemaan yhteistä lakisääteistä tehtäväänsä koulun kanssa, jossa nuorta kasvatetaan aktiiviseen kansalaisuuteen ja toimijuuteen. Aktiivinen kansalaisuus on tietoja ja taitoja, joilla kiinnitytään yhteiskunnan jäseneksi, minkä koulussa konkretisoi saatava päättötodistus. Aktiivinen toimijuus on sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia, joita opitaan ryhmässä toimiessa ja vuoro-vaikutuksessa. Nuorisotyöntekijät pureutuvat koulun sosiaalisen tilan tiedostettuun rakentamiseen kasvu- ja oppimisympäristöksi, jossa tunteet ja keskustelu ovat keskiössä.

Kolehmainen (2012, 2) jatkaa tarkentamalla käytännön toimia: nuorisotyöntekijät tukevat yhteisön jäsenten vuorovaikutusta ja osallisuutta kohti yhteisöllistä koulua esimerkiksi tapahtumilla, ryhmätoiminnalla ja kysymällä mitä kuuluu. Koulussa toimivien nuorisotyöntekijöiden ammatillisen osaamisen ydin on yhteisöllinen pedagogiikka, joka konkretisoi ammatillinen identiteetin mukaista toimintaa. Yhteisöllinen pedagogiikka pohjautuu nuorisotyön teoreettiseen orientaatioon, jossa tavoitteina ovat luottamus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Nuorisotyöntekijät tukevat nuoren yksilöllistä kasvua yhteisön jäseneksi ja edistävät yhteisön vuorovaikutusta.

Myös Lehtonen (2005, 59) pysyy tällä linjalla, että pitkäaikaisesti palkattu nuorisotyöntekijä tuo kouluun matalan kynnyksen palvelun kohdistuen selkeästi kouluvaikeuksien ennaltaehkäisyyn. Oppilas kokee nuorisotyöntekijän helposti lähestyttäväksi, jolle voi arkojakin asioita jakaa.

Päähuomion kohteena ja tärkein elementti ovat kuitenkin opiskelevat nuoret, joita Anniina Löytönen (2011) haastatteli opinnäytetyössään aiheena koulunuorisotyöntekijä. Nuoretkin nostivat yhdeksi tärkeimmistä koulunuorisotyöntekijän rooleista luotettavan aikuisen roolin, jolle voi mennä puhumaan mistä vaan sekä koulunuorisotyöntekijää luonnehdittiin myös yhteisöllisyyden edistäjäksi ja turvallisen opiskeluilmapiirin rakentajaksi. Yksittäisen nuoren mielipide:

Sellanen joka on niin kun suurinpiirtein samanlainen, et ei mikkään kuuskymppinen. Sen pitäis olla aika nuori, et ei terkkarille voi mistään omista asioista puhua, koska ne on eläny sen (nuoruuden) ihan jollain toisella ajalla kun myö.

Kun nuorisotyöntekijät tulevat kouluun, he tulevat uusina ammattilaisina. Nuorisotyön ammattikulttuuri voi olla kouluille outo sekä nuorisotyöntekijät eivät välttämättä automaattisesti tunnista koulun toimintakulttuuria tai tunne sitä ohjaavaa lainsäädäntöä ja ammatillista perinnettä. Yhteistyö voi muovautua hyväksi joidenkin opettajien kanssa, mutta nuorisotyön toiminta voi silti jäädä monille opettajille epäselväksi. Erityisesti silloin, kun opettajat eivät osallistu nuorisotyön koulussa järjestämiin toimintoihin, on mahdollista, että nuorisotyökin uppoutuu koulussa yhdeksi ammattikunnaksi muiden joukkoon. Ymmärryksen lisääminen voi vaatia myös koulun henkilökunnan kouluttamista. Koulut ovat verrattain vakaita instituutioita, ja niiden arkeen vaikuttaminen edellyttää, että toiminnalla on kytkökset koulussa jo toimiviin rakenteisiin, kuten tiimeihin ja toimintaryhmiin. Koulut ovat isoja instituutioita, joissa käyvien nuorten määrä muistuttaa enemmän nuorisotyön asiakasmäärää tapahtumissa. Näin suuressa instituutiossa toimiminen edellyttää sitä, että pystyy nivoutumaan mukaan koulussa jo oleviin kehittämissyöryhmiin ja pystyy vaikuttamaan näitä kautta. Tässä rehtorin tuki on olennainen. Mikäli nuorisotyöntekijä toimii koululla irrallisena työntekijänä, ovat työmahdollisuudet väistämättä rajoitettuja. (Kiilakoski 2014.)

3.3 Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillinen yhteistyö tässä opinnäytetyössä tarkoittaa sitä yhteistyötä, jota pitäisi tehdä eri alan ammattilaisten kanssa. Nuorisotyön asiantuntijat pitäisi ottaa mukaan varsinkin ammatillisten oppilaitoksien yhteistyöpiiriin, koska nuorisotyöntekijät on koulutettu kohtaamaan nuoria ja ratkomaan heidän kanssaan ongelmia. Heillä on oman alan ammattitaito koskien nuoria, ja tätä pitäisi käyttää hyväksi ammatillisissa oppilaitoksissa.

Isoherranen (2004, 14–15) kiteyttää moniammatillisessa yhteistyössä korostuvan viisi kohtaa: asiakaslähtöisyys, tiedon ja eri näkökulmien kokoaminen yhteen, vuorovaikutustietoinen yhteistyö, rajojen ylitykset sekä verkostojen huomioiminen. Lähtökohta

on aina asiakas. Yhteistyön hedelmänä syntyy usein synergiaa, ja sitä syntyy silloin, kun ryhmän yhteinen suoritus tuottaa paremman tuloksen kuin ryhmän yksittäisten jäsenten suoritukset yhteensä.

Nuorisolakiin on kirjattu oma kohta monialaisesta yhteistyöstä pykälään 7 a § ja se korostaa monialaisen yhteistyön tärkeyttä, tässä tapauksessa erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa:

Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Kunnat voivat koota myös yhteisen verkoston. Verkosto ei käsittele yksittäistä nuorta koskevia asioita. (Nuorisolaki 27.1.2006/72, 7 a §.)

Soanjärvi kiteyttää (2007, 155) ytimekkäästi moniammatillisen yhteistyön tarkoituksen, ja se mahdollistaa sen, että verkostomaisen toiminnan avulla toimijat voivat keskittyä omaan ydinosaamiseensa ja siinä samalla hyödyntää muiden toimijoiden ydinosaamista, ja näin kaikki verkostossa toimijat hyötyvät toisistaan.

Kiire ja resurssien niukkuus on ihmisiä kuormittava tekijä tällä hetkellä, aikaa ei ole istua palaverissa, ja vältetään tämän vuoksi mahdollisimman monia työryhmiä työpaikalla. Kolikolla on kääntöpuoli, täysin ei kannata yhteistyökuvioille kääntää selkäänsä, varsinkaan sellaisessa työssä, jossa esimerkiksi henkinen kuormitus on suurta, esimerkkinä sosiaaliala. Soanjärven (2007, 157) ratkaisu tähän on muun muassa se, että nykyajan tietotekniikan avulla voimme verkottua erilaisissa tietoverkoissa, joka ei välttämättä vaadi kasvokkain kohtaamista, joka helpottaa työntekijöitä ja työyhteisöä asioiden toimivuuden puolesta.

Koulun oppilashuollon tärkeys korostuu varsinkin ammatillisissa oppilaitoksissa. Oppilashuollon palvelut ovat lakisääteisiä avohuollon palveluja, ja se pitäisi olla kaikkien kouluyhteisön jäsenten tehtävä. Oppilashuollon tehtävä on lisätä oppilaiden ja koko kouluyhteisön hyvinvointia sekä ehkäistä ennalta sosiaalisia ja psyykkisiä ongelmia. (Aaltonen ym. 1999, 233.) Oppilashuolto kokonaisuudessaan pitäisi olla moniammatillista yhteistyötä, mutta tutkimustuloksissani ilmenee se, että suurimmassa osassa

oppilaitoksia se ei ole sitä, esimerkiksi 183 ammatillisen oppilaitoksen toimipisteessä nuoriso-ohjaaja ei kuulu oppilashuoltoryhmään, joka tutkimuksessa vastaa samaa kuin opiskelijahuoltoryhmä. Suomen suurimmissa toimipisteissä nuoriso-ohjaaja tai etsivä nuoriso-ohjaaja usein kuului, ja varsinkin niissä kuului, joiden toimipisteissä toimi oma nuoriso-ohjaaja.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tämän opinnäytetyön toteuttamisen avulla halutaan kartoittaa ammatillisten oppilaitoksien ja nuorisotyön yhteistyön tämän hetkinen tilanne. Tutkimusta tehtäessä tutkimuskysymysten pohjalta laadittiin kyselylomake (liite 1), johon kerättiin vastauksia eri ammatillisten oppilaitoksien toimipisteistä ympäri Suomen. Yhteyttä otettiin yhteensä 306 toimipisteeseen, jotka kaikki on lueteltu opinnäytetyön liitteessä 2. Vastaukset kerättiin puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. Tutkimustuloksissa on analysoitu kaikista 265 toimipisteestä saadut vastaukset. Vastausprosentti oli näin ollen 87. Tätä lukua voidaan pitää riittävänä, koska aineistoon on osallistunut Suomen suurimmat ammatilliset oppilaitokset sekä toimipisteet, joissa oma nuorisotyöntekijä on palkattu toimimaan nuorten matalan kynnyksen ohjaajana. Tällöin nuorisotyöntekijä toimii ikään kuin koulun kuraattorin työparina.

Vastauksien kirjo vaihteli paljon. Kaikista vastaajista noin 8 % (20/265) oli erittäin kiinnostuneita tutkimastani aiheesta. Nämä vastaajat kertoivat hyvinkin syvällisellä tasolla oman toimipisteensä toimintamuodoista ja -tavoista. Yleensä nämä vastaajat tavoitettiin tutkimukseen mukaan puhelimitse. Suurin osa vastaajista oli kuitenkin työnsä puolesta kiireisiä, ja näiltä tutkimushenkilöiltä saadut vastaukset olivat lyhyitä. Jos tutkimushenkilöitä ei tavoitettu puhelimitse, lähetettiin heille tutkimuskysymykset sähköpostitse. Usein myös puhelimitse tavoitetut henkilöt pyysivät tutkimuskysymyksiä sähköpostitse, jotta he pystyivät paneutumaan aiheeseen paremmin itse valitsemana ajankohtana. Myös sähköpostivastauksissa oli vaihtelua: toiset olivat todella asiaan syventyneitä, ja taas osa vastauksista oli yhden lauseen mittaisia.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Robson (1993, 40) jakaa tutkimukset kolmeen ryhmään tutkimusstrategiansa mukaan. Näitä ryhmiä ovat kokeelliset tutkimukset, survey-tutkimukset ja tapaustutkimukset. Tämä tutkimus lukeutuu survey-tutkimusten joukkoon, koska tutkimusmenetelmäni, kysely, tunnetaan survey-tutkimuksen keskeisenä menetelmänä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 182.)

Kvantitatiivisella, määrällisellä, tutkimuksella halutaan selvittää tutkimusongelma, joka on tutkimusprosessin alku. Tutkimusongelma muutetaan tutkimuskysymyksi, joilla pyritään keräämään aineistoa ongelman ratkaisemiseksi. Työkaluna tässä käytetään usein kyselylomaketta. Tutkimusmenetelmällä käsitellään lukuja ja niistä saatuja tuloksia ja niiden suhteita. Muuttujat ovat kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisessä asemassa. Muuttujina tarkoitetaan ominaisuuksia, joita tutkimuksessa tarkastellaan. Muuttujia on kahdenlaisia, ja niitä ovat laadulliset- ja määrälliset muuttujat. Laadullinen muuttuja on esimerkiksi sukupuoli, kun taas määrällinen muuttuja on ikä. (Kananen 2010 74, 77–79.)

Tilastollinen tutkimus sisältää muuttujia, joita mitataan mittareilla. Mittareita on olemassa erilaisia, jotka riippuvat muuttujan ominaisuudesta. Yksi muuttuja voi sisällään pitää erilaisia ominaisuuksia. Tällöin muuttujan ominaisuuksilla tarkoitetaan attribuuttia, jotka puolestaan perustuvat mittauksiin. Esimerkiksi työväestö, toimihenkilö, johdattavassa asemassa oleva ja joku muu, ovat attribuutteja, kun muuttujana on ammattikäsite, johon vastaajan tulee vastata. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään tuloksina lukuja, joilla mitataan ilmiötä. (Kananen 2010, 79–80, 82.)

Tässä tutkimusmenetelmässä muuttujat muutetaan lomakekysymyksi, joihin kerätään vastauksia ammatillisten oppilaitoksien henkilökunnalta. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa kysymykset ovat tässä menetelmässä muuttujien mittareita. Kysymykset voivat olla joko avoimia kysymyksiä tai strukturoituja kysymyksiä. Avoimissa kysymyksissä saadaan tarkkaa tietoa mitattavasta ilmiöstä, mutta haasteena on se, että myös vastauksia on yhtä monta kuin vastaajiakin. Tällöin vastausten hajonta on suurta. Strukturoiduissa kysymyksissä vastaajalle on annettu valmiit vaihtoehdot, joista hän valitsee omansa ja tulosten analysointi on tällöin helpompaa. (mt., 84.)

Määrällinen tutkimus edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta ja tuloksia voidaan havainnollistaa taulukoin tai kuvioin. Tällaisen tutkimuksen avulla pystytään kartoittamaan olemassa oleva tilanne, muttei selvittämään asioiden syitä. (Heikkilä 1998, 16.)

4.2 Tutkimusmenetelmän käyttö

Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän valitsin tutkimusmenelmäksi, koska tutkimusongelmanani oli selvittää ammatillisten oppilaitoksien ja nuorisotyön yhteistyön tilanne sekä koulussa toimivien nuorisotyöntekijöiden määrä ja työnkuva. Työkalunani aineiston keräämiseen käytin kyselylomaketta, jonka toteutin Surveypal-ohjelmalla. Toteutin kyselyn ottamalla pääosin yhteyttä puhelimitse ammatillisiin oppilaitoksiin. Kyselylomakkeen kaikki kysymykset olivat strukturoituja, joissa kaikissa kysymyksissä vastaajalla oli käytettävissään myös vaihtoehto jokin muu; mikä sekä muuta huomioitavaa-kohta. Strukturoidut kysymykset olivat selkeä valinta työlleni, sillä niiden avulla voin selvittää haluamiani tietoja selkeämmin ja nopeammin kuin avoimilla kysymyksillä. Kyselylomakkeen ensimmäisinä kysymyksinä olivat toimipisteiden edustajien taustatietojen selvittäminen. Tämän jälkeen tulevat kysymykset, jotka tarkentavat tehtävän yhteistyön tilannetta. Jos yhteistyötä ei tapahdu, kysymyksissä on myös vastaukset niihin.

Ennen virallista kyselyn toteuttamista päätin testata kyselylomakkeeni (liite 1), jotta virallisessa kyselylomakkeessa kysymykset ovat vastaajalle selkeät ja ymmärrettävät, ja voin niitä tarvittaessa vielä muokata. Metsämuurosen (2003, 29, 43) mukaan esitestaus eli pilottitutkimus on tärkeä osa mittarin muokkausprosessia. Pilottitutkimuksen avulla käsitteitä pystytään tarkentamaan luotettavimmin, ja siksi tutkimusaineistoani lähdeittiinkin esitestaamaan niin, että ensimmäiset kymmenen kyselyä suoritettiin Suomen suurimpiin ammatillisiin oppilaitoksiin. Näissä oppilaitoksissa tiedettiin työskentelevän oma nuorisotyöntekijä, joten kysymyksien muotoiluun saatiin mahdollisimman monipuoliset tiedot.

Saamani tiedon perusteella tein tarvittavia korjauksia kyselylomakkeeseen. Koin kyselylomakkeen esitestauksen ennen virallista kyselyn toteuttamista erittäin tärkeäksi,

sillä sen pohjalta nousi esiin merkittäviä asioita, jotka korjasin viralliseen kyselylomakkeeseen. Korjattuani kyselylomakkeen, pystyin aloittamaan virallisen tiedonkeruun, eli sain aloitettua tutkimuksen toteuttamisen.

5 TUTKIMUSTULOKSET

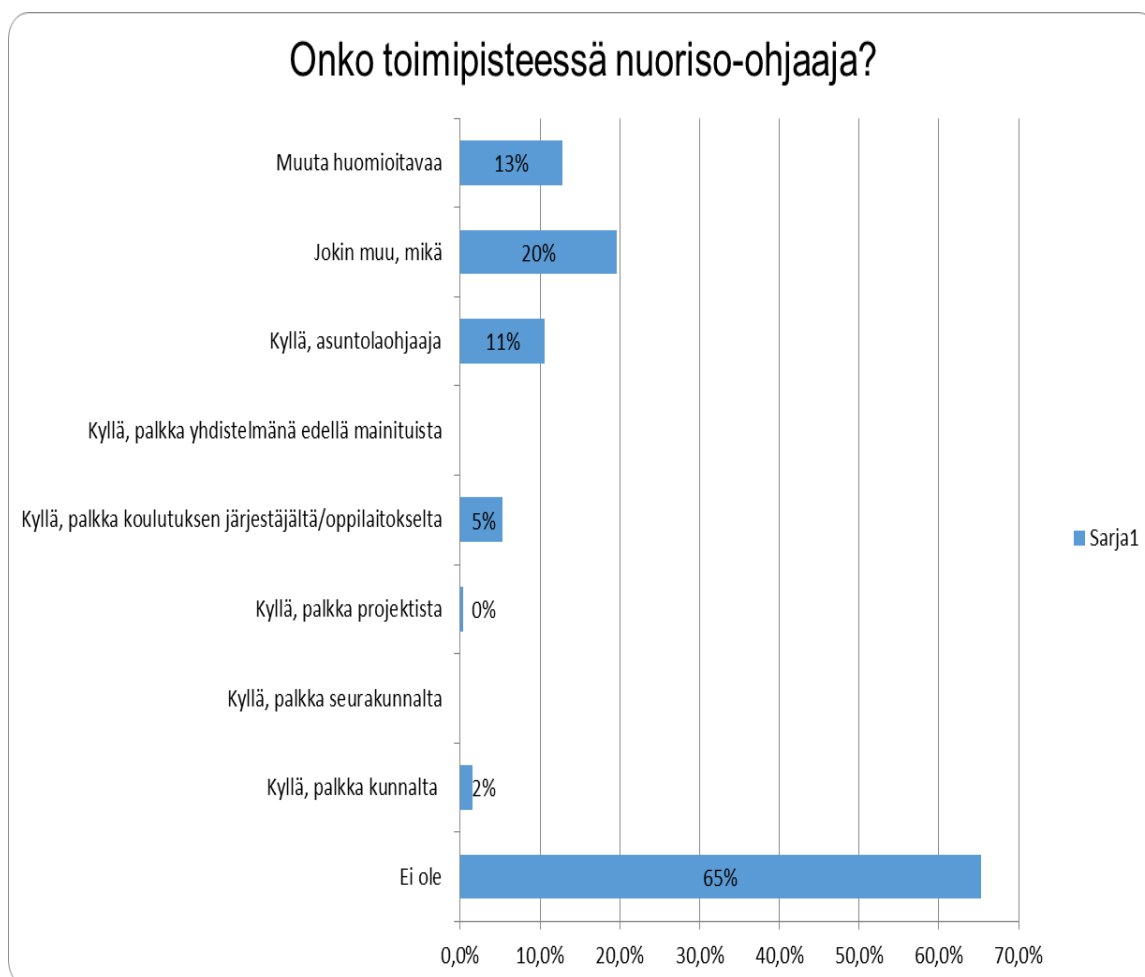
Tässä kappaleessa avataan kyselylomakkeen kysymykset ja vastaukset.

Kyselylomakkeessa kysymyksiä oli yhteensä 10, joista osa suppeampia ja osa hyvin laajoja tutkimuskysymyksiä. Kyselyä tehdessä ja vastauksia analysoidessa, haasteeksi nousi, että osassa toimipisteissä tehtiin kaikkia toimintoja, joihin vastauksia hain: etsivää nuorisotyötä, yhteistyötä kunnan ja seurakunnan kanssa sekä toimipisteessä toimi oma nuoriso-ohjaaja. Siksi alla olevat tutkimustulokset eivät mahdu 100 % sisälle, ja niitä ei voi kaikkia laskea loogisesti matemaattisesti yhteen. Ne antavat silti kattavan tilanteen ammatillisten oppilaitoksien toimipisteiden tilanteesta nuorisotyöntekijöiden ja yhteistyön suhteen.

Tutkimuskysymykset, joiden nojalla laadittiin kyselylomake ja näihin kysymyksiin opinnäytetyön tilaaja, Amis-Arjen Ammatillaiset-hankkeen työryhmä, halusi vastaukset saada:

1. Onko ammatillisissa oppilaitoksissa omia nuorisotyöntekijöitä, ja jos on niin mitkä ovat heidän työtehtävänsä ja roolinsa oppilaitoksissa?
2. Kuinka paljon ammatilliset oppilaitokset tekevät yleisesti nuorisotyön (muun muassa seurakunnan ja kunnan nuorisotyön) kanssa yhteistyötä ja millä eri tavoin, ja jos eivät tee, niin miksi ei?
3. Miksi nuorisotyöntekijöitä, yleisesti nuorisotyötä, tarvitaan ammatillisissa oppilaitoksissa?
4. Mikä on toimipisteiden edustajien kanta tähänhetkiseen yhteistyön määrään ja toimintatapoihin?

5.1 Nuoriso-ohjaajat

KUVIO 2. Surveypal-lomakekysymys (liite 1): Onko toimipisteessä nuoriso-ohjaaja?

Onko toimipisteessä oma nuoriso-ohjaaja?– kysymys oli monelle vastaajalle epä-määräinen. Aluksi lomakkeessani oli nuorisotyöntekijä nuoriso-ohjaajan tilalla, mutta monessakaan ammattioppilaitoksessa ei ollut nuorisotyöntekijä-nimellä varustettua ohjaajaa, vaan toisilla nimikkeillä toimivia ohjaajia, kuten nuoriso-ohjaaja, arkiohjaaja, sosiaalikasvattaja ynnä muita, koin vastaajille ymmärrettävämmäksi laittaa kyselyyn nuoriso-ohjaajan, vaikka itse opinnäytetyöni kannessa on nuorisotyöntekijä. Nuorisotyöntekijä ja nuoriso-ohjaaja tarkoittavat tässä opinnäytetyössä kuitenkin samaa asiaa: ohjaajaa, joka työskentelee ammatillisessa oppilaitoksessa oppilaiden kanssa, matalan kynnyksen ohjauksen parissa. Suurimmalle osalle vastaajista piti myös selvittää, että mitä tarkoitan omalla nuoriso-ohjaajalla, ja että mitä työtehtäviä ajan takaa. Tämä epätietoisuus selvensi mielestäni sitä asiaa, että ammatillisissa oppilaitok-

sisä on vielä hyvin vähän omia, nuorille tarkoitettua nuoriso-ohjaajia, joiden työtehtäviin kuuluu ainoastaan nuorien ohjaaminen matalan kynnyksen palveluna, koska monessa toimipisteessä ”nuoriso-ohjaajan” tehtävät olivat täsmälleen samat kuin koulunkäyntiavustajan työtehtävät: toimia opettajan avustajana luokkahuoneessa.

Siekinen (2010, 38–46) määrittelee opinnäytetyössään roolit koulussa toimivalle nuorten ohjaajalle:

1. läsnä oleva aikuinen, jolla on aikaa
2. tunnustetun ja tiedostavan kasvattajan rooli
3. ryhmätyö-, vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä itsetuntemuksen edistäjä
4. kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuttaja ja kehittäjä.

Kun näitä rooleja vertaa saamiani vastauksia kouluista, monessa toimipisteessä tulee ongelmia jo ensimmäisen kohdan kanssa. *Joo, kyllä meillä on asuntola-ohjaajalause* kuului monen vastaajan suusta. Asuntola-ohjaajaa, joka keskittyy niihin nuoriin, jotka asuvat asuntolassa, ei voida rinnastaa nuoriso-ohjaajaan, joka työskentelee nuorien kanssa koulussa joka koulupäivä 8-16.00.

Uraisen (2012, 37) tutkimustuloksissa tuli myös ilmi koulunuorisotyöntekijän eri roolit, jotka vahvistaa saatuja tutkimustuloksia siitä, että säännöllinen ohjaaja on täysin eri asia kuin silloin tällöin vieraileva ohjaaja. Koulunuorisotyöntekijä on Uraisen mukaan:

- läsnä oleva aikuinen
- nuoren rinnalla kulkija
- epävirallinen taho
- ei rankaisija, mutta ei myöskään katso rikkomuksia sormien läpi
- sillanrakentaja
- kuuntelija
- tukihenkilö
- nuorten äänitorvi
- avoimuuden lisääjä
- tapahtumien järjestäjä

- kasvattaja
- kodin ja koulun välinen yhteistyö.

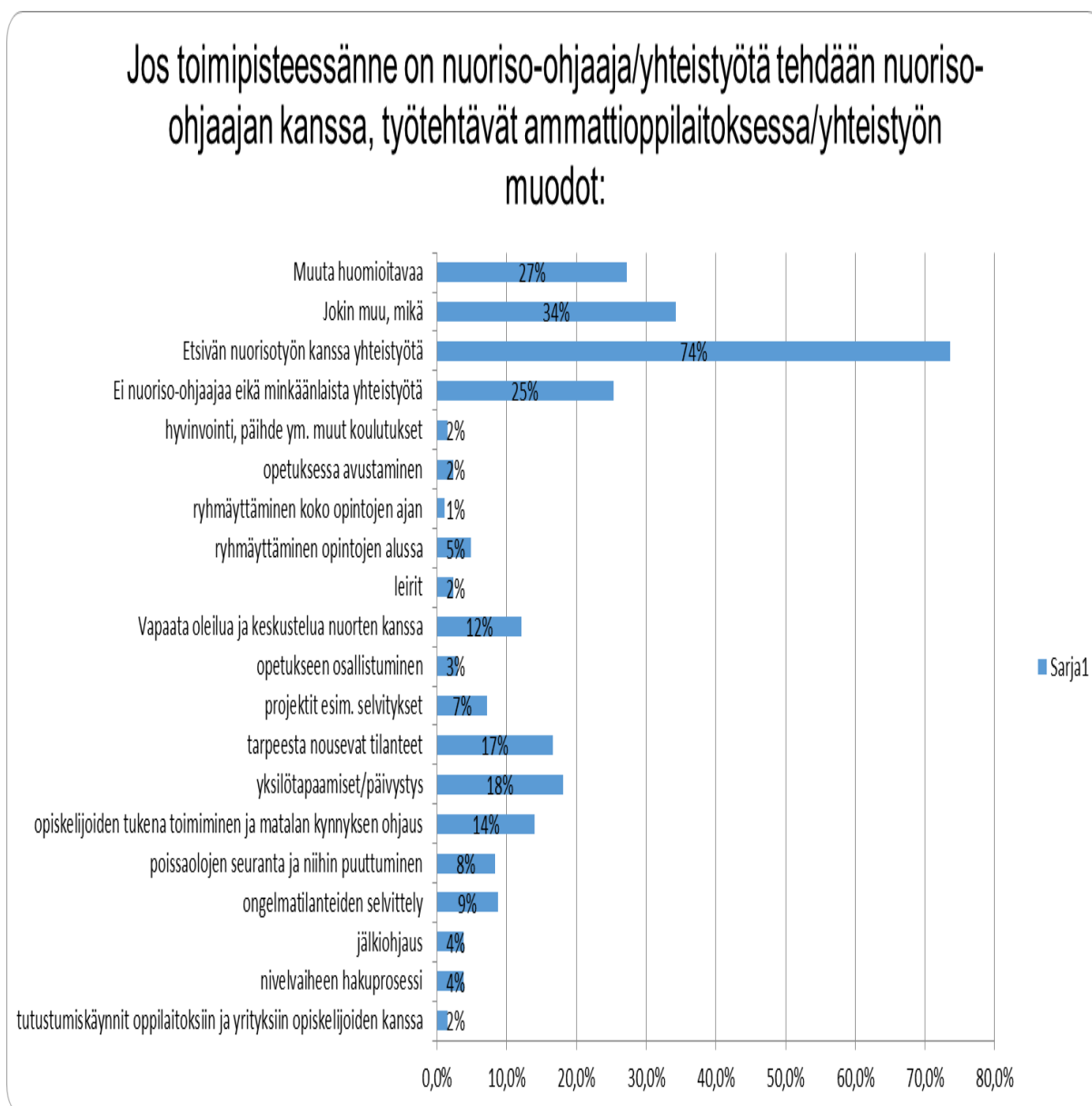
65 % vastaajista vastasi, ettei heidän toimipisteessään ole minkäänlaista omaa nuoriso-ohjaajaa. Suomessa on hyvin paljon pienikokoisia ammatillisten oppilaitoksien toimipisteitä, ja suurin osa näistä vastauksista kuuluu tähän osioon. Resurssit ovat pienet ja tietoa ja taitoa nuoriso-ohjaajan vaatimisesta ei välttämättä ole.

5 % osuus vastasi, että heillä on oma nuoriso-ohjaaja, jonka koulutuksen järjestäjä/oppilaitos on itse palkannut. Kun tähän rinnastaa aikaisemmin mainitun tilaston nuorten määrästä, jotka keskeyttää ammatillisen perustutkinnon, voi yhtälön nähdä. Kuraattorit ja opinto-ohjaajat eivät ammatillisissa oppilaitoksissa ehdi tukea kaikkia nuoria opintoteillään suurien opiskelijamäärien takia, ja nuoren asioihin kiinnitetään huomiota usein vasta siinä vaiheessa, kun nuori eroaa itse tai nuori joudutaan erottamaan suurien poissaolojen vuoksi tai riittämättömien opintosuoritusten takia. Niissä toimipisteissä, joissa oma nuoriso-ohjaaja oli, hän teki juuri tätä työtä, eli piti huolen, että nuorista otettiin koppi, ennen kuin erotodistusta jouduttiin koulusta lähettämään.

Valtion hankerahoituksella oli yksi nuoriso-ohjaaja töissä ammatillisessa oppilaitoksessa. Hänen työtehtäviinsä kuului tehdä esiselvitystä Opetus- ja kulttuuriministeriölle koulunuorisotyöstä.

11 % vastaajista vastasi toimipisteessään olevan asuntolaohjaaja, jonka merkityksensä avaan myöhemmin lisää. Muut vastausprosentit yllä olevassa taulukossa (kuvio 2).

5.2 Nuoriso-ohjaajien työtehtävät

KUVIO 3. Surveypal-lomakekysymys (liite 1): Jos toimipisteessänne on nuoriso-ohjaaja/yhteistyötä tehdään nuoriso-ohjaajan kanssa, työtehtävät ammattioppilaitoksessa/yhteistyön muodot?

Etsivän nuorisotyön kanssa yhteistyötä-vastaus sai suurimman määrän vastauksia, 74 % toimipisteistä vastasi tekevänsä jonkinlaista yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa. Etsivän työn kanssa tehtävä yhteistyö on laissa määritelty, laki nuorisolain muuttamisesta tuli voimaan 20.8.2010, johon lisättiin etsivästä nuorisotyöstä kohta:

— —koulutuksen järjestäjän on luovutettava tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa. (Laki nuorisolain muuttamisesta, 20.8.2010, 72/2006, 7 c §.)

Yhteistyö ei usein ole niin hedelmällistä kuin yhteistyö-sana antaa luulla: puhelu tai sähköpostiviesti suuntaan jos toiseen kolmen kuukauden välein.

Toiseksi suurimman vastausmäärän keräsi seuraava kohta: ei omaa nuoriso-ohjaajaa eikä minkäänlaista yhteistyötä, 25 % vastauksista. Kyselyn perusteella pienillä toimipisteillä ei suurimmaksi osaksi ollut omia nuoriso-ohjaajia eikä sen suurempaa yhteistyötä kunnan tai seurakunnan nuorisotyön kanssa. Yllätyksenä oli Etelä-Suomen yksi suurimmista opetuksen tarjoajista, jolla monta toimipistettä ympäri Etelä-Suomea, ja heillä ei ollut omia nuoriso-ohjaajia missään toimipisteessä. Yhteistyötä tehtiin eri hankkeiden kanssa, etsivät nuorisotyöntekijät, opinto-ohjaajat ja kuraattorit löytyivät, mutta varsinaista nuoriso-ohjaajaa toimipisteissä ei ollut, joka olisi ollut paikalla matalan kynnyksen ohjaajana nuorten koulunkäynnin arjessa.

Kolmanneksi suurin vastausvaihto sai 18 % vastauksista: ”yksilötapaamiset/päivystys”. Tähän kategoriaan suurin osa vastauksista piti sisällään sen, että yksi tai kaksi kertaa kuukaudessa seurakunnan tai kunnan nuoriso-ohjaaja päivysti koulun tietyssä tilassa yhden tai kahden tunnin verran. Niissä kouluissa, joissa oma nuoriso-ohjaaja oli, niin yksilötapaamisia henkilökohtaisella tasolla tapahtui päivittäin.

Neljänneksi suurin kohta, ”tarpeesta nousevat tilanteet” sisälsivät laidasta laitaan vastauksia, kuten muun muassa:

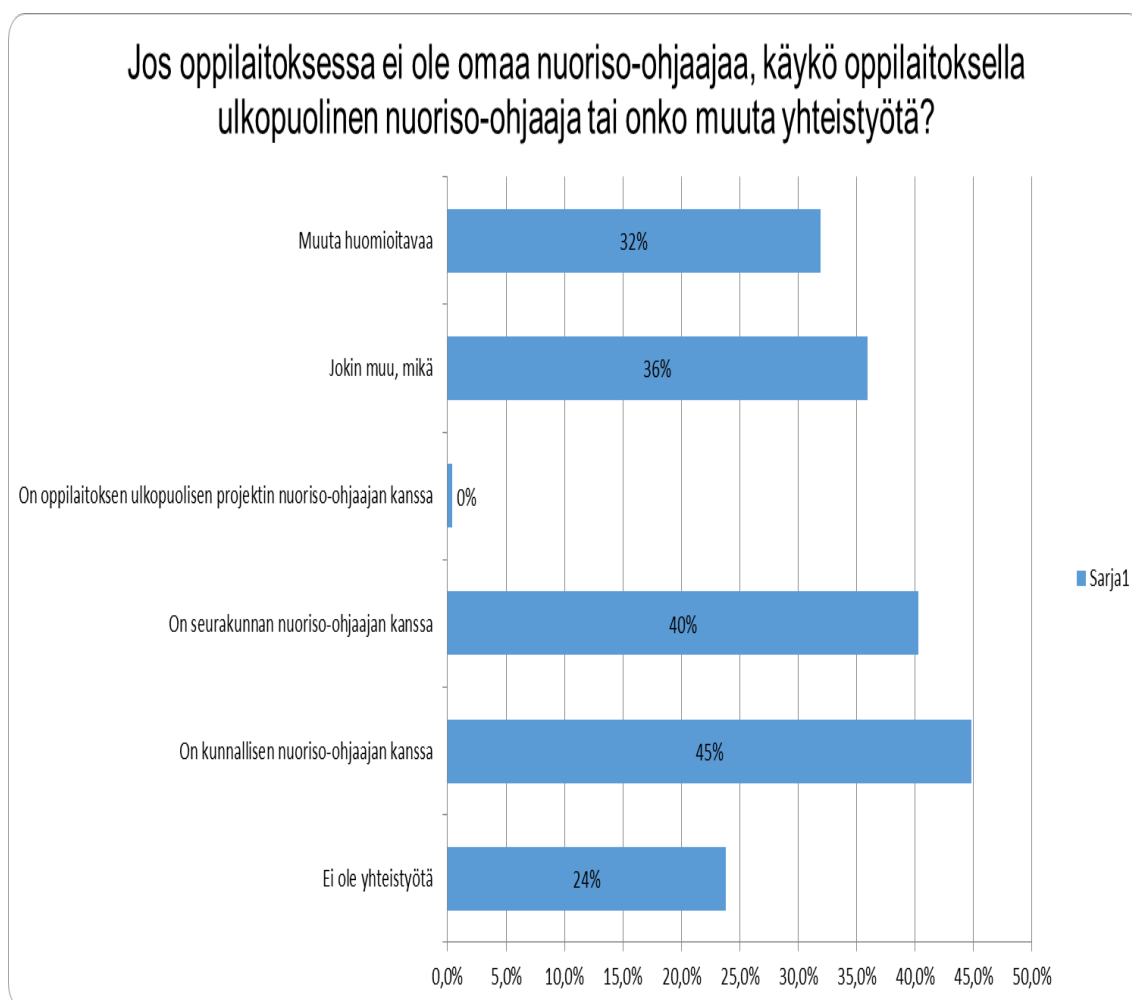
Opettajien käytössä oleva ”joka paikan höylä”.

Vetää oppilaskuntatoimintaa, vapaa-ajan ohjelmaa järjestää opiskelijoille, opettaa etiikkaa, opiskelijat saavat vapaasti hänelle mennä juttelemaan.

Ohjaaja on jalkautunut osastoille ja on lähellä opiskelijoita. Ohjaaja kyselee opiskelijoiden kuulumisia ja varaa tarvittaessa ajan henkilökohtaiseen keskusteluun tai ohjaa opiskelijan esimerkiksi kuraattorin, opinto-ohjaajan tai terveydenhoitajan vastaanotolle. Ohjaaja tapaa usein opiskelijoita, joiden poissaolot ja suorittamattomat kurssit ovat lisääntyneet tai jostain muusta syystä johtuen opiskelut eivät suju. Ohjaaja myös ryhmäyttää luokkia ja järjestää erilaisia teemapäiviä lukuvuoden aikana, esim. päihdeteemapäivä ja liikennepäivä.

Yllä olevasta taulukosta (kuvio 3) voi katsoa tarkemmin muut vastausvaihtoehdot ja niiden saamat vastausmäärät.

5.3 Toimipisteen ja nuorisotyön yhteistyö

KUVIO 4. Surveypal-lomakekysymys (liite1): Jos oppilaitoksessa ei ole omaa nuoriso-ohjaajaa, käykö oppilaitoksella ulkopuolinen nuoriso-ohjaaja tai onko muuta yhteistyötä?

Ei ole yhteistyötä-kohta tuli esille neljännesosasta toimipisteestä. Tämä vastaus tuli pienimmistä toimipisteistä, joissa opiskelijoita on vähän, ja näin tarvetta omalle nuoriso-ohjaajalle ei ollut eikä nuorisotyön kanssa tehtävälle yhteistyölle.

On kunnallisen nuoriso-ohjaajan kanssa-kohta oli määrällisesti suurin, 45 % ammatillisen oppilaitoksen toimipistettä vastasi näin. Yhteistyön sisällöllinen määrä

kuitenkin vaihteli laidasta laitaan. Monella vastaukseen kuului perään myös lausahdus: *Voisihan sitä yhteistyötä olla enemmänkin.* Myös epä säännöllinen yhteistyö tuli tarkennuksena monesta paikasta. Alla lueteltu muutama suora vastaus toimipisteistä, jotka vastasivat tekevänsä kunnallisen nuorisotyön kanssa yhteistyötä.

Epäsäännöllistä yhteistyötä, kuten osallistuvat ja järjestävät vuoden aikana erilaisia tempauksia nuorille.

Teemme varsin paljon yhteistyötä kunnan nuorisotoimen kanssa. Kunnan nuorisotoimen kanssa meillä on yhteisiä projekteja ja tapahtumia sekä meidän opiskelijoita käy tekemässä työssäoppimista kunnan nuorisotoimessa.

Sekä kunnan että seurakunnan nuoriso-ohjaajat käyvät noin kerran kuukaudessa nuorien luona koulussa ja tarjoavat heille kahvia ja tuovat itseään esille.

On seurakunnan nuoriso-ohjaajan kanssa-kohdan vastausmäärä oli lähellä edellisen kohdan kanssa, 40 % toimipisteistä teki yhteistyötä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Seurakunnan pastorin kanssa tehtävä yhteistyö mainittiin suurimmassa osassa vastauksissa, mutta tilaston väärintulkittamisen vaaran takia mainittava on, että yhteistyö oli muun muassa allaolevaa:

Seurakunnan pastori käy kerran kuukaudessa: vapaata keskustelua nuorten kanssa.

Yhteistyötä seurakunnan ja kaupungin nuorisotyön on satunnaisemmin esimerkiksi erilaisiin tapahtumiin liittyen.

Tekisi mielellään lisää yhteistyötä kunnan/seurakunnan kanssa.

Oppilaitokset, jotka tekivät kunnan nuorisotyön kanssa jonkinlaista yhteistyötä, tekivät ne myös usein seurakunnan nuorisotyön kanssa yhteistyötä, ja siksi taulukon prosenttimäärät eivät mahdu 100 %:in.

Aktiivistakin yhteistyötä oli olemassa: *jatkuva verkostotyö seurakunnan ja kunnan nuorisotyön kanssa*, mutta tämä oli hyvin pienessä mittakaavassa.

On oppilaitoksen ulkopuolisen projektin nuoriso-ohjaajan kanssa-kohta sai vain yhden vastauksen.

Jokin muu, mikä-kohta sai osakseen 36 % vastauksista. Etsivä nuorisotyöllä ei ollut tässä kohdassa omaa vastausosiota, koska kysely painotettiin koskemaan muita nuorisotyön muotoja. Melkein kaikki tähän vastanneet tarkoittivat vastauksella, että muuta yhteistyötä ei tehdä kuin etsivän nuorisotyön kanssa, ja sekin monessa vastauksessa koostui näin:

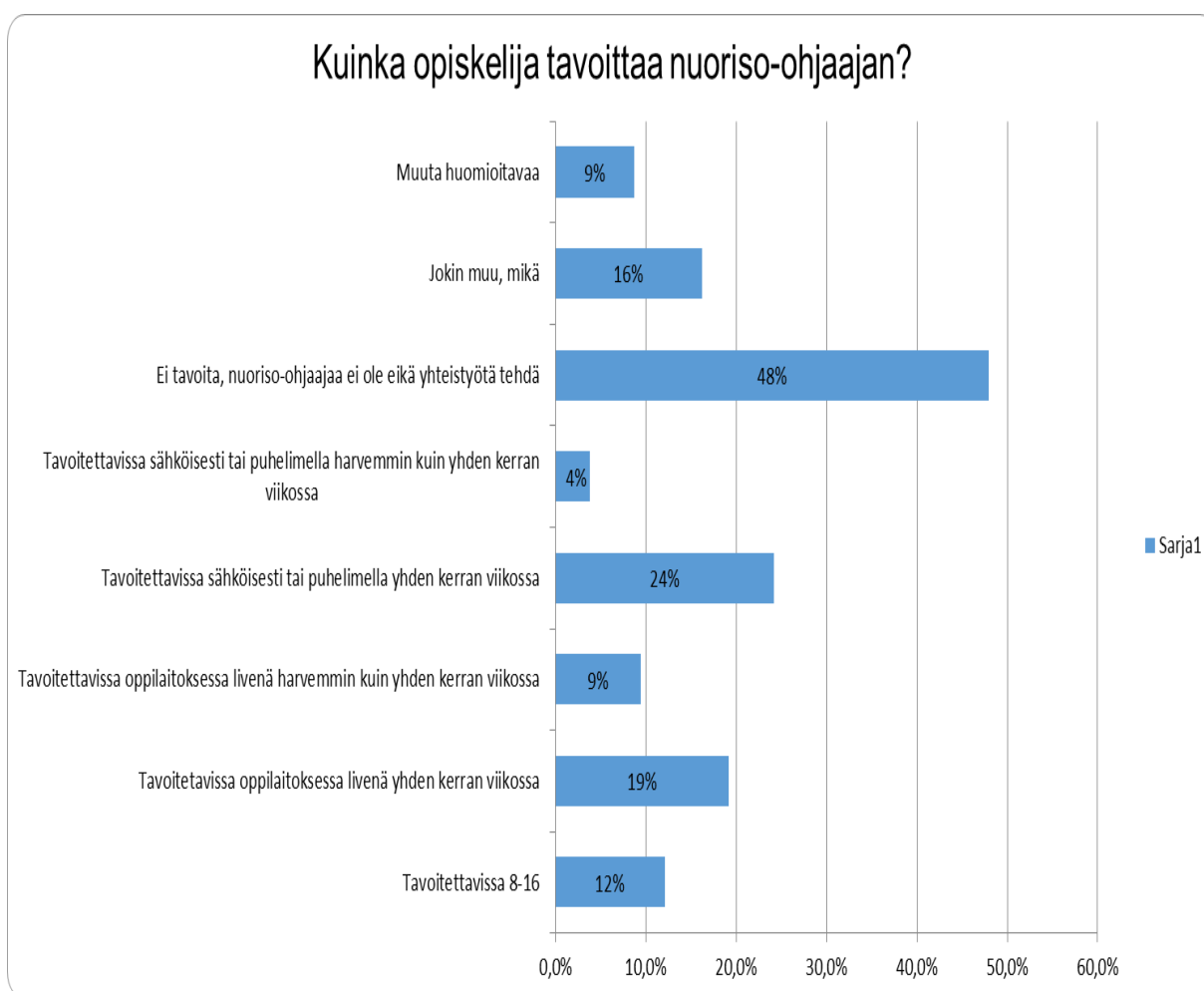
Lain mukaisesti lähetämme opiskelunsa keskeyttäneistä opiskelijoista tiedon etsivään nuorisotyöhön.

Meillä on alueen etsivien kanssa säännöllisiä tapaamisia, ja henkilökohtaisella tasolla vielä enemmän. Olemme yhteydessä etsiviin aina kun syntyy huoli sen paikkakunnan nuoresta, poissaolot, opiskelun keskeyttäminen tms. Myös etsivät on yhteydessä meihin päin, silloin kun he pohdiskelevat asiakkaana olevan nuoren tulevaisuuden kuvioita ja varsinkin jos siihen liittyy opiskelusta.

Muuta huomioitavaa-kohta sisälsi yksityiskohtaisesti oppilaitoksien vastauksia tapahtuvasta yhteistyöstä, joita yläpuolella jo mainitsin.

5.4 Nuoriso-ohjaajan tavoitettavuus & oma tila ja sen tarve

”Kuinka opiskelija tavoittaa nuoriso-ohjaajan”-kysymys oli opinnäytetyön tilaajan sekä minun mielestäni yksi tärkeimmistä kysymyksistä tutkimuksessa. Se, että kuinka säännöllisesti nuoriso-ohjaaja on nuorten tavoitettavissa, on ensisijaisen tärkeää. Nuorille säännöllisyys on tärkeää, ja se, että he tietävät, että ohjaaja on heitä varten silloin, kun heille niin luvataan.

KUVIO 5. Surveypal-lomake kysymys (liite 1): Kuinka opiskelija tavoittaa nuoriso-ohjaajan?

48 % toimipisteistä vastasi, että ei tavoita, nuoriso-ohjaajaa ei ole eikä yhteistyötä tehdä. Tämä oli kaikista saaduista vastauksista vajaa puolet eli mielestäni hälyttävän suuri määrä ja rinnastettavissa aikaisempiin lukuihin siitä, että ammattioppilaitokset tekevät vielä hyvin vähän nuorisotyön kanssa yhteistyötä. Yhteistyö on suurimmaksi osaksi hyvin epäsäännöllistä, joka ei aja asiaansa. Nuoret tarvitsevat säännöllisyyttä

sekä vakautta, koska ilman niitä he eivät pysty luottamaan aikuisiin ihmisiin ja sitä kautta olemaan täysin avoimia.

Neljännes toimipisteistä vastasi, että nuoriso-ohjaaja on tavoitettavissa sähköisesti tai puhelimella yhden kerran viikossa. Sähköinen asiointi nuorien kanssa on nykypäivää ja muun muassa koulujen kuraattorit, opinto-ohjaajat ja nuoriso-ohjaajat ovat luoneet työprofiilit sosiaaliseen mediaan, esimerkkeinä Facebook, Instagram ja Twitter. Siellä nuoret uskaltavat lähestyä muun muassa lähettämällä yksityisen viestin, johon työntekijät vastaavat. Nuorten elämää on sosiaalisessa mediassa helppo seurata ja parhaimmassa tapauksessa huomata asioita, joita nuoria ei välttämättä koskaan tulisi aikuiselle kasvotusten kertomaan.

Viidennes vastaajista toi ilmi, että nuoriso-ohjaaja oli tavoitettavissa oppilaitoksessa livenä yhden kerran viikossa. Pitää ottaa huomioon, että tämä vastaus piti sisällään kaikki ne koulut, joissa oli oma nuoriso-ohjaaja sekä isot oppilaitokset, joissa yhteistyötä tehdään paljon ulkopuolisen nuorisotyön kanssa.

Kaikkein tärkein kohta tässä kohdassa on se, että 32 ammatillista oppilaitosta vastasi, että heillä työskentelee oma nuoriso-ohjaaja, nuorisotyöntekijä tässä tapauksessa, jonka työaika alkaa kello 8.00 ja loppuu 16.00. He ovat siis koko koulupäivän opiskelijoiden tavoitettavissa ja useimmissa toimipisteissä toimivat niin sanotusti kuraattorin rinnalla, eli tapaavat opiskelijoita henkilökohtaisesti, jotka haluavat keskustella ja tietää asioista, joista ei välttämättä muilta halua kysyä.

32 vastausta 265 vastauksesta kuulostaa pieneltä, mutta on alku jatkumolle, ja rohkaisee toivottavasti oppilaitoksia jatkamaan tätä samaa rataa, joka on todettu hyväksi.

Koska nuoret hakevat paljon ammatillisiin oppilaitoksiin, jotka eivät sijaitse omalla paikkakunnalla tai lähipaikkakunnallakaan, muutto opiskelujen perässä on monella ainoa vaihtoehto. Monissa haastattelemissani paikoissa oli oma asuntola, jossa oli myös monesti ainoa nuoriso-ohjaaja, joka löytyi, ja heidän toimintansa keskittyy suuremmaksi osaksi niihin nuoriin, jotka asuvat asuntolassa, hyvin pienessä mittakaavassa kaikkiin opiskelijoihin. Monet tutkimukseen vastaajat pitivät tätä nuoriso-

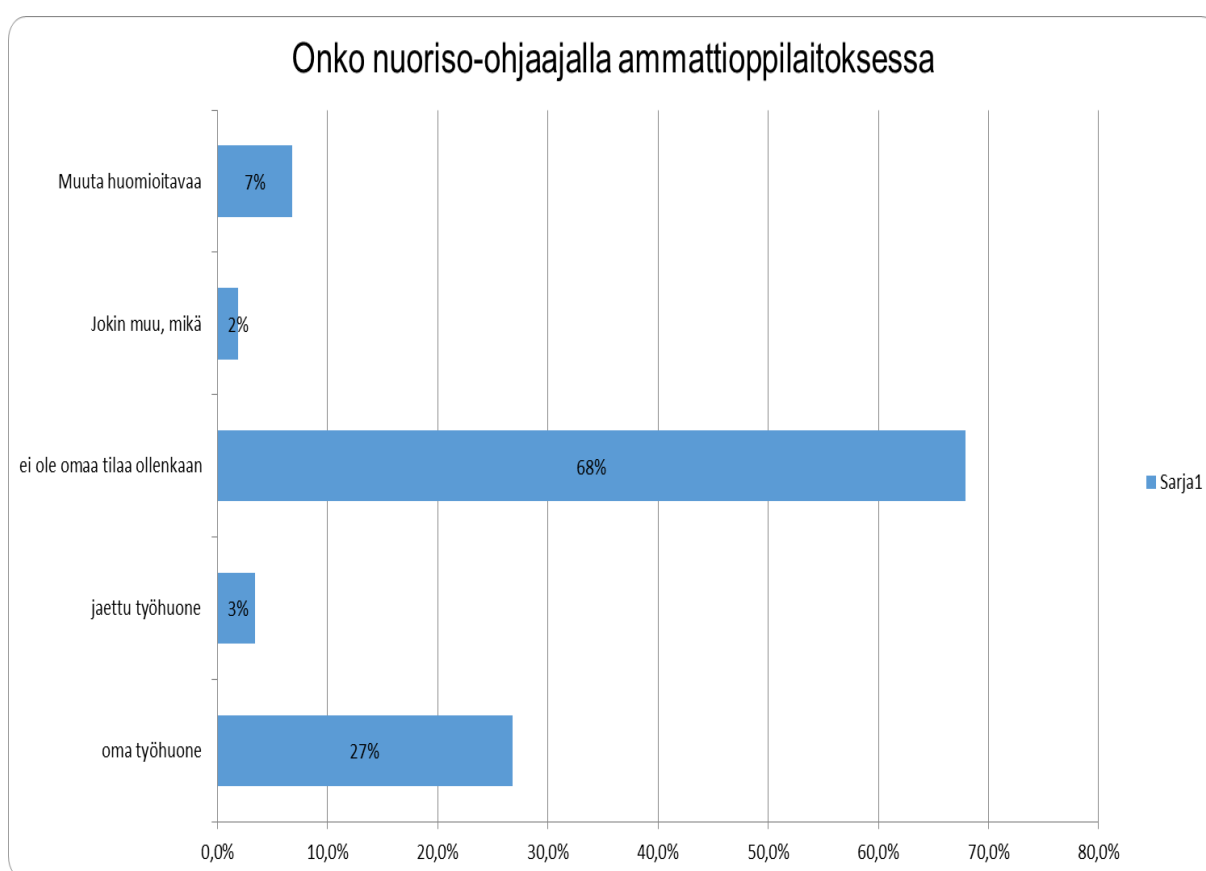
ohjaajaa riittävän tärkeänä nuorille. Asuntolaohjaajasta/asuntolan hoitajasta sanottiin seuraavalla tavalla:

Tavoittavissa iltapainoitteisesti, mutta tavoitettavissa myös päivisin, jos häntä tarvitaan koulussa aikaisemmin.

Tavoitettavissa 14–22 (sovittaessa, esim. ongelmatilanteissa, on opiston käytössä jo ennen tuota 14).

Työaika iltapainoitteista, joten asuntolassa asuvat nuoret "hyötyvät" enemmän asuntolaohjaajasta.

Asuntolaohjaaja, joka työskentelee iltapainoitteisesti asuntolan puolella, ei vastaa sitä tarkoitusta, jota koulun oma nuoriso-ohjaaja pystyy panoksellaan antamaan. Koska kysymys oli: "Kuinka opiskelija tavoittaa nuoriso-ohjaajan?", niin ainoastaan asuntolaohjaajasta hyötyvät ne opiskelijat, jotka asuvat asuntoloissa, joka on hyvin pieni osa nuorten opiskelijoiden kokonaismäärästä.

KUVIO 6. Surveypal-lomake kysymys (liite 1): Onko nuoriso-ohjaajalla ammattioppilaitoksessa..

68 % vastaajista vastasi, että nuoriso-ohjaajalla ei ole omaa tilaa ollenkaan oppilaitoksessa. Oma tila merkitsee työskentelylle muun muassa sitä, että ohjaaja ja opiskelija pystyvät keskustelemaan henkilökohtaisista asioista pelkäämättä sitä, että keskustelun kuulee ulkopuolinen ihminen. Kaikilla työntekijöillä on vaitiolovelvollisuus, mutta opiskelija tuntisi olonsa turvalliseksi, jos pääsisi omaan tilaan ohjaajan kanssa.

27 % vastaajista sanoi, että nuoriso-ohjaajalla on oma tila, mikä on merkittävä luku katsoessa sitä, että nuoriso-ohjaajia ammatillisissa oppilaitoksissa on tällä hetkellä vähän, mutta heidän merkitystään siellä on alettu aikaisempaan verrattuna arvostamaan enemmän.

Jaettu työhuone oli 9 toimipisteessä, ja tämä oli kaikissa niin, että työhuone jaettiin opinto-ohjaajan tai kuraattorin kanssa, joka on järkevää, koska nuoriso-ohjaajan työnkuva oppilaitoksessa on hyvin samankaltaista kuin kuraattorin.

Koska monessa toimipisteessä ei ollut nuoriso-ohjaaja säännöllisesti paikalla, omaa työhuonetta ei koettu tarpeelliseksi. Yhteistyö oli suurimmassa osassa sitä, että nuoriso-ohjaaja käy välillä kiertelemässä oppilaitoksessa ja laittamassa seinille informaatiota nuorisotyön ohjelmaa, niin tähän ei omaa tilaa koettu tarpeelliseksi.

Muita kommentteja tai lisättävää ei tähän kohtaan juuri tullut vastaajilta, mutta esimerkinä alla muutama vastaus.

Oppilaitosdiakoni vierailee koulussa kerran viikossa ja hänelle on järjestetty tila, jossa hän hoitaa asioita.

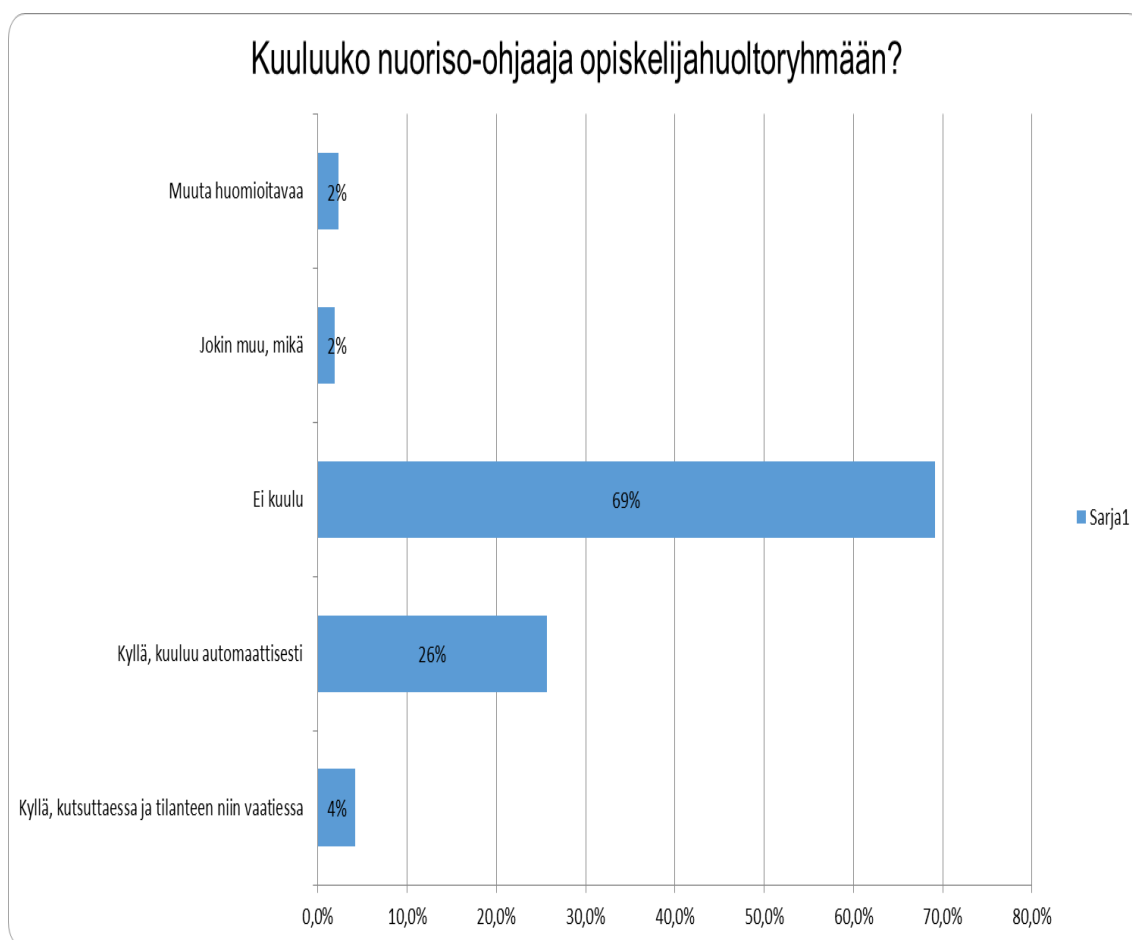
Sama ohjaaja toimii kolmella eri kampuksella, ja oma työhuone on siellä kampuksella, jossa hän viettää kolme päivää viikosta. Muilla kampuksilla huone jaetaan terveydenhoitajan/kuraattorin kanssa.

Molemmilla ohjaajilla on omat työhuoneet.

Nuoriso-ohjaaja pienissä toimipisteissä oli usein asuntolanohjaaja, jolla oli asuntolan puolella oma työhuone, mutta teki koulunkin puolella hyvin paljon nuorien kanssa ohjaustyötä ja näin työtehtävien kirjo muodostui usein hyvin laajaksi.

5.5 Opiskelijahuolto

Opiskelijahuoltoryhmään eli oppilashuoltoon kuuluu yleensä ammatillisessa oppilaitoksessa kuraattori, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, rehtori, opinto-ohjaaja, psykologi, erityisopettaja ja koulukuraattori. Tarvittaessa kutsutaan ryhmänohjaaja, aineenopettaja, opiskelija tai muita asiantuntijoita.

KUVIO 7. Surveypal-lomakekysymys (liite 1): Kuuluuko nuorisiohjaaja opiskelijahuoltoryhmään?

Kuuluuko nuorisiohjaaja opiskelijahuoltoryhmään?— kysymys oli tämän yksi merkittävimmistä kysymyksistä. 69 % toimipisteistä vastasi, että ei kuulu ollenkaan, ei edes tarvittaessa, joka on erittäin huolestuttava asia. Noin neljännes vastaajista vastasi, että kuuluu, mutta tähän sisältyi muun muassa etsivän nuorisotyön osallisuus opiskelijahuoltoryhmään, mutta en koe sitä tässä tutkimuksessa ongelmalliseksi, koska pääasia on, että joku nuorisotyön ammattilainen ryhmään kuuluu. Tulevaisuudessa kehittämistä onkin, että jos koulussa ei työskentele oma nuorisiohjaaja, jonka pitäisi

ryhmään kuulua automaattisesti, merkittävää ja tarpeellista olisi se, että edes kunnan oma nuoriso-ohjaaja kutsuttaisiin osalliseksi tähän ryhmään, ja näin voitaisiin tehdä ennaltaehkäisevää työtä, ja seurata nuoria, joilla on ongelmia meneillään olevassa elämäntilanteessa.

11 toimipistettä vastasi, että nuoriso-ohjaaja kuuluu opiskelijahuoltoryhmään tilanteen niin vaatiessa sekä kutsuttaessa.

Kun 68 toimipisteessä kuuluu joku nuorisotyön ammattilainen opiskelijahuoltoryhmään, ja 11 toimipisteessä tilanteen niin vaatiessa ja kutsuttaessa, osittain hyvä tilanne on se, että 79 toimipisteessä tapahtuu positiiviseen suuntaan menemistä. Silti ei kuulu-vastaus näytä kaaviossa (kuvio 4) huolestuttavalta. Saamieni vastauksien perusteella koulumaailma haluisi tuon luvun olevan suurempi, mutta aikaa ei ole kehittää toimintaa, ja se menee perusasioiden ylläpitämiseen, koska toimintaresurssit ovat hyvin niukat.

Tutkimustulokset-kappaleen alussa esitin neljä tutkimuskysymystä, joihin vastaan yllä olevien tutkimustuloksien antamien tietojen perusteella vielä lyhyesti ikään kuin tiivistäen saadut tutkimustulokset.

1. Onko ammatillisissa oppilaitoksissa omia nuorisotyöntekijöitä ja mitkä ovat heidän työtehtävänsä ja roolinsa oppilaitoksissa?

Omia nuorisotyöntekijöitä ammatillisissa oppilaitoksissa on hyvin pieni määrä vielä tällä hetkellä. Tällä hetkellä palkatuilla nuorisotyöntekijöillä on työaika säännöllisesti joka arkipäivä 8-16.00, ja heidät on mielletty erittäin positiiviseksi asiaksi sekä opettajien että nuorten puolelta. He tekevät korvaamatonta työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Vielä on paljon nuoriso-ohjaajia, joiden työtehtävät leijuvat ilmassa, koska kiinnittymistä koulu yhteisöön ei ole tapahtunut epäsäännöllisyyden takia, ja juuri tässä koulu yhteisöön kiinnittymisprosessissa tarvitaan kaikkien yhteistyökumppaneiden tukea ja panostusta.

2. Kuinka paljon ammatilliset oppilaitokset tekevät yleisesti nuorisotyön kanssa yhteistyötä ja millä eri tavoin, ja jos eivät tee, niin miksi eivät?

Säännöllinen yhteistyö oli harvinaisempaa kuin epäsäännöllinen. Jos yhteistyötä ei juuri tapahtunut, vastaajat eivät osanneet tähän vastata, miksei sitä tehdä. Suomessa on paljon pienikokoisia ammatillisia oppilaitoksia, joissa nuorisotyön tarve ei ole niin suuri kuin niissä, joissa opiskelee satoja nuoria. Myönteisyys mahdolliselle yhteistyölle löytyi monesta paikasta, mutta aloitteen tekijää yhteistyölle ei ollut löytynyt. Huolestuttava tosiasia on se, että joissain suurissa toimipisteissä ei tehty nuorisotyön kanssa minkäänlaista yhteistyötä, koska resursseja panostaa yhteistyöhön ei ollut. Voi olla, että tutkimuskysymykset ja niihin vastaaminen saivat vastaajat ajattelemaan, ja toivottavasti sen myötä sai syntymään jonkinlaista yhteistyötä nuorisotyön kanssa. Joka tapauksessa, toimiva yhteistyö ammatillisten oppilaitoksien ja nuorisotyön välillä vaatii molemmilta osapuolilta panostuksen.

3. Miksi nuorisotyöntekijöitä, yleisesti nuorisotyötä, tarvitaan ammatillisissa oppilaitoksissa?

Murrosiässä, herkässä iässä, opiskelevat nuoret tarvitsevat turvallisia ja luotettavia aikuisia heidän rinnalleen, ja jotka ymmärtävät heitä ja heidän ajatusmaailmaansa. Aikaisemmin mainittu tilasto (kuvio 1) keskeyttävien nuorien määrästä on kaikista suurin ammatillisissa oppilaitoksissa, kun vertaa esimerkiksi lukion keskeyttäviin nuoriin. Siksi matalan kynnyksen ohjaajaa tarvitaan ammatillisiin oppilaitoksiin, jotta nuoret jaksaisivat opiskella loppuun saakka ja siihen he tarvitsevat aikuisten tukea ja rinnalla kulkemista.

4. Mikä on toimipisteiden edustajien kanta tämänhetkiseen yhteistyön määrään ja toimintatapoihin?

Suurin osa vastaajien kannoista oli positiivisia jo tapahtuvalle yhteistyölle, ja mahdollisesti tulevaisuudessa tapahtuvalle yhteistyölle. Niitä toimipisteitä oli myös paljon, joissa ei tapahtunut yhteistyötä tällä hetkellä, mutta oli vireillään yhteistyökuviota ulkopuolisen nuorisotyön kanssa. Monen paikan ongelma tuntui olevan se, että yhteistyön aloitteen tekijää ei ollut, ja siksi yhteistyö oli hiljaista.

6 POHDINTA

Opiskelijoiden hyvinvoinnin puute ammatillisissa oppilaitoksissa on selkeästi vakava puute. Heille ei pystytä antamaan tarpeeksi tukea koulunkäynnin aikana. Opettajat eivät ehdi muuta kuin opettamaan, ja kuraattoreilla ja opinto-ohjaajilla on liian vähän resursseja suurien opiskelijamäärien vuoksi auttaa kaikkia niitä opiskelijoita, jotka apua tarvitsevat. Löytösen (2011, 34) tutkimuksen nuorien sanoin:

Olisi erityisen tärkeää, että suurilla kouluilla olisi henkilö, jolle voisi puhua, sillä suurissa kouluissa on helpompi ”hävitä” ja jäädä huomiotta.

Tässä tapahtuu oravanpyörä-ilmiö. Ammatillisissa oppilaitoksissa keskeyttäneet ilmoitetaan kunnan etsiville nuorisotyöntekijöille, joilla on käsissään loppujen lopuksi suuri määrä nuoria, jotka pitäisi saada takaisin koulun penkille, ja se voi olla isojen ongelmien kanssa painivan nuoren kanssa hyvinkin vaikeaa. Kun tässä kohtaa koulussa toimisi nuoria varten oma ohjaaja, keskeyttämismäärä ei olisi noin suuri, ja nuoret saisivat opiskeltuaan paremmalla todennäköisyydellä ammatin, ja pääsisivät paremmilla eväillä kulkemaan elämässä eteenpäin.

Kun tein kyselyni Suomen suurimpiin ammatillisiin oppilaitoksiin, oletukseni oli, että näin suurissa kouluissa, joissa opiskelee monia satoja nuoria, on pakko olla oma nuoriso-ohjaaja nuoria varten kuraattorin ja opinto-ohjaajan lisäksi, mutta niin ei kuitenkaan ollut. Yhdessä Suomen suurimmassa oppilaitoksessa ei ollut matalan kynnyksen ohjausta tarjoavaa ohjaajaa, vaan saman palvelun yritti korvata muun muassa etsivät nuorisotyöntekijät. Jos yhdellä etsivällä on vuodessa hoidettavanaan noin 250 muun muassa koulun keskeyttänyttä nuorta, he tuskin pystyvät osallistumaan ammatillisen koulutuksen puolelle tekemään ehkäisevää nuorisotyötä, kun korjauksessa nuorisotyössä on jo tehtävää tarpeeksi.

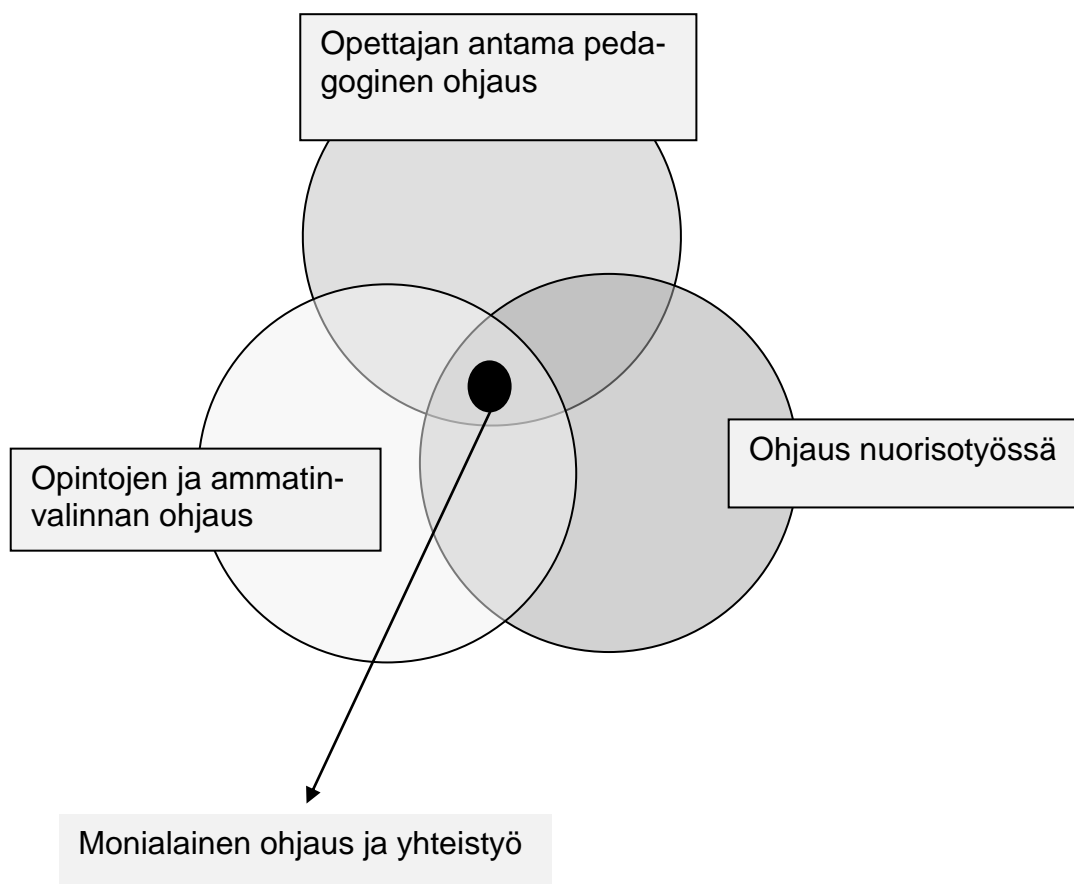
Tässä yksi kehittämisen kohde: saada varsinkin suureen oppilasmäärään hukkuviin ammatillisiin oppilaitoksiin palkattua oma nuoriso-ohjaaja, joka kuuluisi automaattisesti oppilashuoltoryhmään ja tekisi tiivistä yhteistyötä varsinkin kuraattorin kanssa.

Nuorisotyön ammattilaisena hänellä olisi tieto ja taito nuorista, joka toisi uuden perspektiivin koulumaailmaan.

Oma nuoriso-ohjaaja olisi kaikkien koulussa toimivien kannalta tärkeää, mutta vakituinen nuorisotyöntekijä ammatillisessa oppilaitoksessa tuloksien mukaan oli harvassa. Määräaikaiset työsopimukset eivät tuo turvaa työntekijälle ja eivät anna työlle sen ansaitsevaa kunnioitusta. Muutamassa isossa oppilaitoksessa toimivien nuorisotyöntekijöiden työnkuva ja tekemä työ nuorten kanssa on korvaamatonta, koska jos heitä ei olisi, kukaan ei resurssien puuttumisen vuoksi pystyisi täyttämään heidän paikkaansa. Myöskään asuntola-ohjaajat ynnä muut tuloksissa ilmenneet ohjaajat eivät pysty tekemään sitä työtä, jota koulun oma nuorisotyöntekijä nuorten kanssa tekisi.

Valitettavasti tilanne on se, että taloudellisesti huonoissa tilanteissa painivat kunnat eivät tule palkkaamaan kunnan omilla rahoilla kouluihin ohjaajia kovin helposti, vaan toivo on tällä hetkellä edelleen hankemaailmassa, eli määräaikaisissa työsopimuksissa, joiden jatkuvuudesta ei koskaan tiedä, ja tämä karsii päteviä työntekijöitä pois.

Koska vakituinen nuorisotyöntekijä ammatillisessa oppilaitoksessa on tällä hetkellä harvassa, ratkaisu olemassa olevien resurssien niin salliessa, olisi työstää muun nuorisotyön ja oppilaitoksien yhteistyötä tiiviimmäksi ja säännöllisemmäksi. Jos kunnan nuorisotyöntekijä käy kerran kuukaudessa vierailmassa koulussa, on se parempi kuin ei mitään, mutta se ei edesauta sitä, että nuoret tarvitsevat turvallisen, säännöllisen ja vakaan aikuisen jokapäiväiseen elämäänsä.

KUVIO 8. Monialaisen ohjauksen agendan paikannusta.

Yllä oleva kuvio kuvaa juuri sitä yhteistyötä, jota olen aikaisemmin jo ehtinyt painottaa muutamaan otteeseen. Kuvio kuvaa monialaisen ohjauksen agendan paikannusta eri kenttien yhteisessä liittymäkohdassa sekä formaalin että nonformaalin kasvatuksen rajapinnalla. (Nuorisotutkimus 3/2010, 11–14.)

Nuorien opiskelijoiden hyvinvoinnin avain on monialainen ohjaus ja yhteistyö. Se tarkoittaa sitä, että nuorisotyö ja koulumaailman ammattilaiset alkavat tehdä tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä nuorien hyvinvointia ajatellen. Onnistunut yhteistyö ei myöskään kuormita ketään, vaan nimenomaan delegoiminen oikeille ammattilaisille vähentää kuormitusta ja loppuun palamista, joka on usein sosiaalialan ajankohtainen asia.

Uskon, että opinnäytetyön tilaajalle, AMIS-Arjen ammattilaiset-hankkeelle, ammatillisten oppilaitoksien toimipisteille, nuorisotyötä tekeville sekä muille aiheesta kiinnostuneille tämän tutkimuksen tutkimustulokset ovat erittäin tärkeitä. Toimeksiantaja pysyy tuloksien kanssa työssään kehittämään nuorisotyön ja oppilaitoksien yhteistyötä

ja tapoja, ammatilliset oppilaitokset saavat yleistettävää tietoa tämän hetkisestä tilanteesta kouluissa sekä nuorisotyötä tekevät pystyvät havainnollistamaan mahdollisen yhteistyön keinoja ja mahdollisuuksia.

Muiden toteuttamien tutkimusten tutkimustuloksien sekä omieni tutkimustuloksien valossa pystyn toteamaan, että tällä hetkellä ammatillisissa oppilaitoksissa toimivat nuorisotyöntekijät tekevät korvaamatonta työtä nuorten parissa, ja tärkeään työhön olisi syytä panostaa nykyistä tilannetta enemmän. Toivottavasti olemme menossa nuorisotyöntekijöiden määrän lisääntymiseen ammatillisissa oppilaitoksissa nuorten hyvinvoinnin takia.

7 LÄHTEET

Aaltonen, Marjo, Ojanen, Tuija, Vihunen, Riitta & Vilén, Marika. 2003. Nuoren aika. 2. painos. Porvoo: WSOY.

Asetus ammatillisesta koulutuksesta 6.11.1998/811. FNLEX, lainsäädäntö.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980811>. Viitattu 24.9.2013.

Cederlöf, Petri. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Laadullinen tutkimus nuoriso-ohjaajien ja nuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden työstä sekä kunnallisen nuorisotyön sisällöstä ja asemasta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, nuorisotutkimusseura, julkaisuja 45. Humak.

Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry.
<http://www.ehyt.fi/fi/toiminta/hankkeet>. Viitattu 24.9.2013.

Heikkilä, Tarja. 1998. Tilastollinen tutkimus. 7.uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Huhtajärvi, Piia. 2007. Ammatillinen etsivä työ. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 446 – 457.

Isoherranen, Kaarina. 2004. Moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY.

Jalava, Sanna-Mari. 2012. Toisen asteen yhteys: Ammatillisen koulutuksen ja nuorisotyön yhteiset käytännöt. Opinnäytetyö, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201205239426>. Viitattu 30.7.2014.

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kiilakoski, Tomi. 2014. Luonnos huoneentauluksi.
<http://www.nuorisokanuuna.fi/article/luonnos-huoneentauluksi>. Viitattu 26.6.2014.

Kolehmainen, Marjo. 2012. Kasvattajana ristiaallokossa. Ammatillinen identiteetti koulussa nuorisotyötä tekevien kokemana. Opinnäytetyö, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/44425/kolehmainen%20marjo_kasvattajana%20ristiaallokossa.pdf?sequence=1. Viitattu 25.9.2013.

Laki nuorisolain muuttamisesta 72/2006, 20.8.2010. FINLEX, Lainsäädäntö.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100693>. Viitattu 29.11.2013.

Lehtonen, Olli. 2005. Minkälaista työpanosta koulu odottaa nuorisotyöntekijältä kouluvierailun tai koulussa työskentelyn aikana? Teoksessa Sarha, Marja-Liisa (toim.). Nuorisotyötä koulussa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaalit 13/2005, 59–63.

Leppä, Tanja. 2012. Nuorisotyö koulussa kuraattoreiden näkökulmasta. Opinnäytetyö. Sosiaali- ja terveystieteiden ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/41976/Leppa%20opinnaytetyo%20030512.pdf?sequence=1>. Viitattu 30.7.2014.

Leppä, Tanja. 2010. Nuorisotyö kouluissa: hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kasvun tukea. Nuorisotutkimuksen verkkokanava.

<http://www.kommentti.fi/kolumnit/nuorisoty%C3%B6-kouluissa-hyvinvointia-yhteis%C3%B6llisyytt%C3%A4-ja-kasvun-tukea>. Viitattu 6.8.2014.

Löytönen, Anniina. 2011. ”Et olis vaan joku olemassa”: Joensuulaisten nuorten näkemyksiä koulunuorisotyöstä. Opinnäytetyö, Humanistinen ammattikorkeakoulu.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011121318159>. Viitattu 30.7.2014.

Mehtonen, Tuija. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 26. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 13–29.

<http://www.humak.fi/sites/default/files/liitteet/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>. Viitattu 25.9.2013.

Metsämuuronen, Jari. 2003. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: Methelp.

Nieminen, Juha. 2007. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet., Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, Julkaisuja 76, 21–43.

Nuorisolaki 27.1.2006/72. FINLEX, Lainsäädäntö.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>. Viitattu 24.9.2013.

Nuorisotutkimus (28) 3/2010. Osallisuus ja sosiaalinen vahvistaminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koulutus, Ammatillinen koulutus.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattillinen_koulutus/?lang=fi.
Viitattu 24.9.2013.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Nuorisotakuu. Nuorten työpajat.
<http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisopolitiikka/Nuorisotakuu/index.html?lang=fi>.
Viitattu 25.9.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti. Etsivä nuorisotyö löytää nuoret.
Julkaistu 17.1.2013.
<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2013/1701/nuorisoty.html?lang=fi>.
Viitattu 25.9.2013.

Robson, Colin. 1993. Real world research. A resource for social scientists and practioner- researchers. 5. painos. Oxford: Blackwell.

Soanjärvi, Katariina. 2007. Nuorisotyön verkostoituminen – Nuorisotyöntekijöiden yhteistyöstä osaamisverkostoksi. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76, 155–167.

Soanjärvi, Kati. 2005. Nuorisotyön erityispiirteistä nuorisotyöntekijyyteen. Teoksessa Sarha, Marja-Liisa (toim.) Nuorisotyötä koulussa. Humanistinen ammattikorkeakoulu: Sarja C. Oppimateriaalit 13/2005, 9-18.

Siekkinen, Emma Hentriikka. 2010. Linkki, liima ja äänitorvi: Koulunuorisotyön tavoitteet ja työn tuoma lisäarvo. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry. Nuorista Suomessa. 2012. Tutkimuskooste. Tiedot koottu syyskuussa 2012.
<http://www.alli.fi/binary/file/-/id/615/fid/1803>. Viitattu 24.9.2013.

SVT, Suomen virallinen tilasto: Koulutuksen keskeyttäminen [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-9280. 2010. Helsinki: Tilastokeskus.
http://www.stat.fi/til/kkesk/2010/kkesk_2010_2012-03-20_tie_001_fi.html.
Viitattu 30.07.2014

Uurainen, Ville. 2012. ”Otetaan koppi niistä jotka on putoamassa”: Etsivänä nuorisotyöntekijänä ammattiopistossa. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48062/Uurainen_Ville.pdf?sequence=1. Viitattu 30.7.2014.

8 LIITTEET

Liite 1: Kysely ammatillisille oppilaitoksille

Ammattioppilaitokset	Sivu 1/1
Oppilaitoksen nimi	Toimipisteen nimi
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Oppilaiden ja henkilöstön yhteismäärä toimipisteessä	Vastaajan ammattinimike
<input type="text"/>	☐ Kuraattori
	☐ Opinto-ohjaaja
	☐ Opinto-sihteer
	☐ Nuoriso-ohjaaja
	☐ Työhönvalmentaja
	☐ Psykologi
	☐ Koulutusjohtaja
	☐ Asuntola-ohjaaja
	☐ Ohjaaja
	☐ Jokin muu, mikä
	<input type="text"/>
	☐ Muuta huomioitavaa
	<input type="text"/>
0%	

Onko toimipisteessä nuoriso-ohjaaja?

- Ei ole
- Kyllä, palkka kunnalta
- Kyllä, palkka seurakunnalta
- Kyllä, palkka projektista
- Kyllä, palkka koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta
- Kyllä, palkka yhdistelmänä edellä mainituista
- Kyllä, asuntolaohjaaja
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Jos toimipisteessänne on nuoriso-ohjaaja/yhteistyötä tehdään nuoriso-ohjaajan kanssa, työtehtävät ammattioppilaitoksessa/yhteistyön muodot:

- tutustumiskäynnit oppilaitoksiin ja yrityksiin opiskelijoiden kanssa
- nivelvaiheen hakuprosessi
- jälkiohjaus
- ongelmatilanteiden selvittely
- poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen
- opiskelijoiden tukena toimiminen ja matalan kynnyksen ohjaus
- yksilötapaamiset/päivystys
- tarpeesta nousevat tilanteet
- projektit esim. selvitykset
- opetukseen osallistuminen
- Vapaata oleilua ja keskustelua nuorten kanssa
- leirit
- ryhmäyttäminen opintojen alussa
- ryhmäyttäminen koko opintojen ajan
- opetuksessa avustaminen
- hyvinvointi, päihde ym. muut koulutukset
- Ei nuoriso-ohjaajaa eikä minkäänlaista yhteistyötä
- Etsivän nuorisotyön kanssa yhteistyötä
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Jos oppilaitoksessa ei ole omaa nuoriso-ohjaajaa, käykö oppilaitoksella ulkopuolinen nuoriso-ohjaaja tai onko muuta yhteistyötä?

Ammattioppilaitokset

Sivu 2/3

- Ei ole yhteistyötä
- On kunnallisen nuoriso-ohjaajan kanssa
- On seurakunnan nuoriso-ohjaajan kanssa
- On oppilaitoksen ulkopuolisen projektin nuoriso-ohjaajan kanssa
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Kuinka opiskelija tavoittaa nuoriso-ohjaajan?

- Tavoitettavissa 8-16
- Tavoitettavissa oppilaitoksessa livenä yhden kerran viikossa
- Tavoitettavissa oppilaitoksessa livenä harvemmin kuin yhden kerran viikossa
- Tavoitettavissa sähköisesti tai puhelimitse yhden kerran viikossa
- Tavoitettavissa sähköisesti tai puhelimitse harvemmin kuin yhden kerran viikossa
- Ei tavoita, nuoriso-ohjaajaa ei ole eikä yhteistyötä tehdä
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Onko nuoriso-ohjaajalla ammattioppilaitoksessa

- oma työhuone
- jaettu työhuone
- ei ole omaa tilaa ollenkaan
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Kuuluuko nuoriso-ohjaaja opiskelijahuoltoryhmään?

- Kyllä, kutsuttaessa ja tilanteen niin vaatiessa
- Kyllä, kuuluu automaattisesti
- Ei kuulu
- Jokin muu, mikä
- Muuta huomioitavaa

Kehitettävää/muut kommentit

Liite 2: Ammatillisten oppilaitoksien toimipisteet

Ahlmanin ammattiopisto
Aitoon koulutuskeskus
Omnian ammattiopisto - Espoon keskus, Kirkkokatu 16 A ja B
Omnian ammattiopisto - Espoon keskus, Lakelankatu
Omnian ammattiopisto - Espoon keskus, Lehtimäentie 1 A
Omnian ammattiopisto - Espoon keskus, Lehtimäentie 1 B
Omnian ammattiopisto - Espoon keskus, Lehtimäentie 1 C
Omnian ammattiopisto - Kirkkonummi
Omnian ammattiopisto - Leppävaara
Omnian ammattiopisto - Suomenoja
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Palveluala, Imatra
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Palveluala, Lappeenranta, Armilankatu 40
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Palveluala, Lappeenranta, Pohjolankatu 10
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Palveluala, Lappeenranta, Pohjolankatu 12
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Sosiaali- ja terveysala, lappeenranta, pohjolankatu 12
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Sosiaali- ja terveysala, lappeenranta, armilankatu 40
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Sosiaali- ja terveysala, imatra
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Tekniikan ala, Imatra
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Tekniikan ala, Ruokolahti
Etelä-Karjalan ammattiopisto - Tekniikan ala, Lappeenranta, Pohjolankatu 12
Etelä-Savon ammattiopisto - Mikkeli, Salosaari (Metsäkouluntie 10)
Etelä-Savon ammattiopisto - Pieksämäki
Etelä-Savon ammattiopisto - Juva (Tirrolantie 7)
Ravintolakoulu Perho
Haapaveden Opisto
Harjun oppimiskeskus
Helmi Liiketalousopisto
Helsingin Diakoniaopisto
Helsingin palvelualojen oppilaitos - Audiovisuaalinen viestintä
Helsingin palvelualojen oppilaitos - Autoala
Helsingin tekniikan alan oppilaitos – Elintarvikeala, hotelli-, ravintola- ja catering-ala, matkailu-ala ja tekstiili- ja vaatetusala
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Hammastekniikka, lääkeala, lähihoitajakoulutus
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Hius- ja kauneudenhoitoala
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Kone-, metalli- ja rakennusala
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Logistiikka
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Lähihoitajakoulutus
Helsingin tekniikan alan oppilaitos - Talotekniikka, sähkö- ja automaatiotekniikka, maanmittausala, kiinteistöhoito, puuala, verhoilu- ja sisustusala, pintakäsittelyala, tieto- ja tietoliikennetekniikka, suunnitteluassistentti sekä turvallisuusala
Helsingin Konservatorio
Suomen Liikemiesten Kauppaopisto

Ammattiopisto Luovi - Muhos
Ammattiopisto Luovi - Liminka
Ammattiopisto Luovi - Liperi
Ammattiopisto Luovi-Alavus
Ammattiopisto Luovi-Helsinki
Ammattiopisto Luovi-Liminka
Ammattiopisto Luovi-Oulu
Ammattiopisto Luovi-Tampere
Ammattiopisto Luovi - Joensuu
Ammattiopisto Luovi - Kajaani
Ammattiopisto Luovi - Kemi
Ammattiopisto Luovi - Kuopio
Ammattiopisto Luovi - Seinäjoki
Ammattiopisto Luovi - Suomussalmi
Ammattiopisto Luovi - Vaasa
Ammattiopisto Luovi - Kuusamo
Ammattiopisto Luovi - Lappeenranta
Ammattiopisto Luovi - Raase
Ammattiopisto Luovi - Reisjärvi
Ammattiopisto Luovi - Rovaniemi
Ammattiopisto Luovi - Ulvila
Ammattiopisto Luovi - Ylitornio
Ammattiopisto Luovi - Kokkola
Ammattiopisto Luovi - Imatra
Ypäjän Hevosopisto
Hyria koulutus Oy - Hyvinkää, Karankatu 3-5
Hyria koulutus Oy - Hyvinkää, Kauppalankatu 18
Hyria koulutus Oy - Hyvinkää, Torikatu 18
Hyria koulutus Oy - Hyvinkää, Uudenmaankatu 249
Hyria koulutus Oy - Hyvinkää, Uudenmaankatu 20
Hyria koulutus Oy - Riihimäki, Käräjäkatu 2
Hyria koulutus Oy - Riihimäki, Sakonkatu 1
Hyria koulutus Oy - Riihimäki, Teollisuuskatu 22a
Hämeen ammatti-instituutti - Lepaa
Hämeen ammatti-instituutti - Mustiala
Koulutuskeskus Tavastia - kaikki yksiköt, Hämeenlinna
Koulutuskeskus Tavastia - Tekniikan ja liikenteen ala, Turengin toimipiste
Koulutuskeskus Tavastia - Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala, Jaakonkatu 28, Hämeenlinna
Koulutuskeskus Tavastia – Luonnontieteiden, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, Hattelmalantie 6
Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus – Järvenpää
Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus – Jyväskylä
Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus – Tampere

Keskuspuiston ammattiopisto – Arla
Keskuspuiston ammattiopisto – Metsälä
Keskuspuiston ammattiopisto – Porvoo
Keskuspuiston ammattiopisto – Tenholantie, Helsinki
Itä-Karjalan kansanopisto
Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto
Porvoon ammattiopisto - Askola, Monninkylä
Porvoon ammattiopisto - Loviisa
Porvoon ammattiopisto - Peramiehentie 6, Porvoo
Porvoon ammattiopisto - Pomo-talo, Aleksanterinkatu 20, Porvoo
Jaakkiman kristillinen opisto
Joensuun konservatorio
Haapaveden ammattiopisto
Oulaisten ammattiopisto
Kalajoen ammattiopisto
Nivalan ammattiopisto
Piippolan ammatti- ja kulttuuriopisto
Ylivieskan ammattiopisto
Haapajärven ammattiopisto – Liiketalous
Haapajärven ammattiopisto – Maa- ja metsätalous
Jämsän ammattiopisto
Jyväskylän ammattiopisto - Hyvinvointi ja kulttuuri, Keskussairaalan tie 21, Jyväskylä
Jyväskylän ammattiopisto – Hyvinvointi ja kulttuuri, Pitkäkatu 19-21, Jyväskylä
Jyväskylän ammattiopisto – Hyvinvointi ja kulttuuri, Viitaniementie 1 C, Jyväskylä
Jyväskylän ammattiopisto – Kauppa ja palvelut, Viitaniementie 1 B, Jyväskylä
Jyväskylän ammattiopisto – Kauppa ja palvelut, Taulumäentie 45
Jyväskylän ammattiopisto – Tekniikka ja liikenne, Sepänkatu 3, Jyväskylä
Jyväskylän kristillinen opisto
Jyväskylän kotitalousoppilaitos
Järviseudun ammatti-instituutti – Lappajärvi
Järviseudun ammatti-instituutti – Kurejoki
Järviseudun ammatti-instituutti – Alajärvi
Järviseudun ammatti-instituutti - Töysä
Kainuun ammattiopisto - Kajaani
Kainuun ammattiopisto - Kuhmo
Kainuun ammattiopisto - Kuusamo
Kainuun ammattiopisto - Suomussalmi
Kalajoen Kristillinen Opisto
Kanneljärven Opisto
MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos
Kaustisen evankelinen kansanopisto
Kelloseppäkoulu

Itä-Lapin ammattiopisto
Ammattiopisto Lappia - Kemi
Ammattiopisto Lappia - Tornio
Ammattiopisto Lappia - Keminmaa
Ammattiopisto Lappia - Muonio
Ammattiopisto Lappia - Tervola (Loue)
Keski-Pohjanmaan konservatorio
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto-Kannus
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto-Kaustinen
Kokkolan ammattiopisto
Kokkolan kauppaopisto-Karleby handelsinstitut
Keski-Pohjanmaan Opisto
Kokkolan sosiaali- ja terveysalan opisto
Keski-Suomen Opisto
Keudan ammattiopisto – Järvenpää, Wärtsiläkatu
Keudan ammattiopisto – Mäntsälä, Saaren kartano
Keudan ammattiopisto - Mäntsälä, Lukkarinpolku
Keudan ammattiopisto – Nurmijärvi
Keudan ammattiopisto – Kerava, Sarviniitynkatu
Keudan ammattiopisto – Tuusula
Keudan ammattiopisto - Sipoo
Kiipulan ammattiopisto
Koulutuskeskus Agricola – Pieksämäki
Kisakallion Urheiluopisto
Etelä-Pohjanmaan Opisto
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto-Hamina
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto-Kotka, Malmingin kampus
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto, Kotka, Kotekon kampus
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto-Kotka, Höyrypanimon toimipiste
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto-Kotka, Katariinan kampus
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto-Kotka, Mussalon toimipiste
Kouvolan seudun ammattiopisto - Luonnonvara, Anjala
Kouvolan seudun ammattiopisto - Tekniikka, Keltakangas
Kouvolan seudun ammattiopisto - Tekniikka ja palvelut, Kouvola
Kouvolan seudun ammattiopisto - Kulttuuri
Kouvolan seudun ammattiopisto - Liiketalous
Kouvolan seudun ammattiopisto - Tekniikka ja palvelut, Kuusankoski
Kouvolan seudun ammattiopisto - Sosiaali ja terveys
Kuopion konservatorio
Kuopion taluskoulu
Kuortaneen urheiluopisto
Lahden Diakonian instituutti

Lahden konservatorio
Lapuan kristillinen opisto
Forssan ammatti-instituutti - Forssan toimipiste
Forssan ammatti-instituutti - Tammelan toimipiste
Liedon ammatti- ja aikuisopisto
Uudenkaupungin ammatti- ja aikuisopisto Novida
Loimaan ammatti- ja aikuisopisto
Ammatti-instituutti Iisakki - Osara
Ammatti-instituutti Iisakki - Parkano
Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
Ikaalisten kauppaoppilaitos
WinNova - Pori
WinNova - Rauma
Luksia Länsi-Uudenmaan ammattiopisto - Lohja
Luksia Länsi-Uudenmaan ammattiopisto - Nummela
Helsingin maalariammattikoulu
Oulun Palvelualan Opisto
Optima
Oulun diakoniaopisto
Oulun konservatorio
Oulun seudun ammattiopisto, Muhoksen yksikkö
Oulun seudun ammattiopisto, Myllytullin yksikkö
Oulun seudun ammattiopisto, Pikisaaren yksikkö
Oulun seudun ammattiopisto, Kempeleen yksikkö
Oulun seudun ammattiopisto, Haukiputaan yksikkö
Oulun seudun ammattiopisto, Kaukovainion yksikkö, tekniikka
Oulun seudun ammattiopisto, Pudasjärvi
Porvoo International College
Paasikivi-opisto
Partaharjun opisto
Ammattiopisto Livia, Sosiaali- ja terveysopisto
Ammattiopisto Livia, Maaseutuopisto, Paimio
Ammattiopisto Livia, Maaseutuopisto, Tuorla
Ammattiopisto Livia, Kalatalous- ja ympäristöopisto
Peräpohjolan Opisto
Pirkanmaan ammattiopisto - Ikaalisten toimipiste
Pirkanmaan ammattiopisto - Kangasalan toimipiste
Pirkanmaan ammattiopisto - Koulutuskeskus Valo, Ylöjärvi
Pirkanmaan ammattiopisto - Lempäälän toimipiste
Pirkanmaan ammattiopisto - Oriveden toimipiste
Pirkanmaan ammattiopisto - Pyyntikintien toimipiste
Pohjois-Karjalan ammattiopisto Lieksa

Pohjois-Karjalan ammattiopisto Nurmes
Pohjois-Karjalan ammattiopisto Joensuu
Pohjois-Karjalan ammattiopisto Outokumpu
Kankaanpään opisto
Pohjois-Savon Opisto
Pop & Jazz Konservatorio
Palmgren-konservatorio
Portaanpään kristillinen opisto
Koulutuskeskus Salpaus - Lahti
Koulutuskeskus Salpaus - Asikkala
Koulutuskeskus Salpaus - Heinola
Koulutuskeskus Salpaus - Hollola
Koulutuskeskus Salpaus - Orimattila
Raahen ammattiopisto
Ruukin maaseutuopisto
Lybeckerin käsi- ja taideteollisuusopisto
Raahen Porvari- ja Kauppakoulu
Naantalin ammattiopisto
Raision kauppaopisto
Raision ammattiopisto
Mynämäen käsi- ja taideteollisuusopisto
Rovala-Opisto
Lapin urheiluopisto
Lapin ammattiopisto - Kittilä
Lapin ammattiopisto - Rovaniemi, Väylätie
Lapin ammattiopisto - Rovaniemi, Pajakorva
Lapin ammattiopisto - Rovaniemi, Kairatie 75
Lapin ammattiopisto - Rovaniemi, Metsäruusuntie 18
Lapin ammattiopisto - Sodankylä
Lapin matkailuopisto
Bovallius-ammattiopisto - Pieksämäki
Bovallius-ammattiopisto - Turku
Saamelaisalueen koulutuskeskus
Salon seudun ammattiopisto - Mariankatu 20
Salon seudun ammattiopisto - Hyvoninkatu 1
Karkun kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitos
Huittisten ammatti- ja yrittäjäopisto
Vammalan ammattikoulu
Mäntän seudun koulutuskeskus
Tyrvään käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
SATAEDU Satakunnan ammattiopisto - Harjavalta
SATAEDU Satakunnan ammattiopisto - Kokemäki

Savon ammatti- ja aikuisopisto - Kuopio
Savon ammatti- ja aikuisopisto – Kuopio, Sammakkolammentie
Savon ammatti- ja aikuisopisto - Muuruvesi
Savon ammatti- ja aikuisopisto - Toivala
Savon ammatti- ja aikuisopisto - Suonenjoki
Savon ammatti- ja aikuisopisto - Varkaus
Koulutuskeskus Sedu - Kauhajoki
Koulutuskeskus Sedu - Lapua
Koulutuskeskus Sedu - Seinäjoki
Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos
Seurakuntaopisto Järvenpää
Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opisto
Suomen nuoriso-opisto
Suomen urheiluopisto
Suupohjan ammatti-instituutti - ammattioppilaitos
Suupohjan ammatti-instituutti - kauppaoppilaitos
Suupohjan ammatti-instituutti - maatalousoppilaitos
Tampereen ammattiopisto - Hepolamminkatu 10
Tampereen ammattiopisto - Sammonkatu 45
Tampereen ammattiopisto - Sairaalankatu 6
Tampereen konservatorio
Tampereen palvelualan ammattiopisto
Tanhuvaaran Urheiluopisto
Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
TAO, Turun Ammattiopistosäätiö
Turun ammatti-instituutti - Uudenmaantien koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Aninkaisten koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Juhannuskukkulan koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Kellonsoittajankadun koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Lemminkäisenkadun koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Peltolan koulutalo
Turun ammatti-instituutti - Tommilankadun koulutalo
Turun konservatorio
Turun Kristillinen opisto
TTS - Rajamäki
TTS - Vantaa, SARKATIE 1
TTS - Vantaa, NUOLIKUJA 6
Vaasan ammattiopisto - Vasa yrkesinstitut - Palvelut
Liikuntakeskus Pajulahti
Vantaan ammattiopisto Varia - Ojahaantien toimipiste
Vantaan ammattiopisto Varia - Talvikkitien toimipiste
Vantaan ammattiopisto Varia - Tennistien toimipiste

Vantaan ammattiopisto Varia - Rälssitien toimipiste
Varalan urheiluopisto
Vuokatin urheiluopisto
Ylä-Savon ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus - Viitasaari
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus - Opinahjontie
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus - Äänekoski, Piilolantie
Axxell
Norrvala folkhögskola
Solvalla idrottsinstitut
Fria Kristliga Folkhögskolan
Östra Nylands yrkesinstitut Inveon
Yrkesinstitutet Practicum
Yrkesakademin i Österbotten
Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby